

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO REGIONALNOGA RAZVOJA I FONDOVA EUROPSKE UNIJE

STRATEGIJA VREDNOVANJA

**PROVEDBE EUROPSKIH STRUKTURNIH I INVESTICIJSKIH
FONDOVA FINANCIJSKE PERSPEKTIVE 2014.-2020. U REPUBLICI
HRVATSKOJ**

Travanj 2018. godine

Sadržaj

Pojmovnik kratica	4
1 Uvod.....	5
2 Vrednovanje.....	7
2.1 Vrste vrednovanja	8
2.1.1 Vrednovanje prema fazama ciklusa vrednovanja	8
2.1.2 Vrednovanje prema sadržaju	10
3 Regulatorni i institucionalni okvir za vrednovanje ESIF 2014. – 2020.	11
3.1 Regulatorni okvir.....	11
3.1.1 Regulatorni okvir na razini Europske unije (EU)	11
3.1.2 Regulatorni okvir na razini Republike Hrvatske (RH)	12
3.2 Institucionalni okvir	12
3.2.1 Institucionalni okvir na razini Europske unije (EU).....	12
3.2.2 Institucionalni okvir na nacionalnoj razini	13
3.3 Izrada planova vrednovanja programskog razdoblja 2014.-2020.	16
3.3.1 Plan vrednovanja Sporazuma o partnerstvu	18
3.3.2 Planovi vrednovanja za (operativne) programe financijske perspektive 2014.-2020.....	18
4 Dosadašnji procesi vrednovanja u Republici Hrvatskoj.....	20
4.1 Vrednovanja programskih dokumenata u okviru programa Instrumenta pretpriступne pomoći IPA za razdoblje 2007.-2013.....	20
4.2 Vrednovanje programskih dokumenata u okviru strukturnih instrumenata za razdoblje 2007. - 2013.....	21
4.3 Prethodno vrednovanje programskih dokumenata financijskog razdoblja 2014.-2020.	22
5 Ciljevi Strategije vrednovanja.....	23
5.1 Cilj 1. – Osigurati sustavnu i dosljednu primjenu vrednovanja kroz cjelokupnu provedbu ESI fondova	23
5.2 Cilj 2. - Uključiti rezultate vrednovanja u procese odlučivanja za provedbu ESI fondova uz jačanje evaluacijske kulture	24
5.3 Cilj 3. - Izgradnja kapaciteta za planiranje, ugovaranje i vođenje vrednovanja i korištenje rezultata vrednovanja	26
5.4 Akcijski plan za provedbu Strategije.....	27
6 Vodeća načela i standardi vrednovanja.....	27
6.1 Vodeća načela vrednovanja	28
6.2 Standardi vrednovanja	29
6.2.1 Planiranje aktivnosti vrednovanja	30
6.2.2 Javna nabava.....	34

6.2.3	Provedba vrednovanja	35
6.2.4	Etika vrednovanja (evaluacijska etika).....	36
6.2.5	Diseminacija i uporaba rezultata vrednovanja.....	37
7	Metodološki pristup.....	38
8	Donošenje i ažuriranje Strategije.....	39
	DODATAK 1. Indikativni akcijski plan provedbe Strategije vrednovanja.....	40
	DODATAK 2. Ostali dokumenti (metodološki priručnici, vodiči i slično) za financijsko razdoblje 2014.-2020.....	46
	BIBLIOGRAFIJA	48

Pojmovnik kratica

EK	-	Europska komisija
ESI fondovi	-	Europski strukturni i investicijski fondovi
EU	-	Europska unija
EUS	-	Evalucijska upravljačka skupina
ERS	-	Evalucijska radna skupina
IPA	-	Instrument pretpristupne pomoći
KT	-	Koordinacijsko tijelo
MERS	-	Međuresorna evalucijska radna skupina
MRRFEU	-	Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
NIPAK	-	Nacionalni IPA koordinator
OP	-	Operativni program
OzP	-	Odbor za praćenje
PT	-	Posredničko tijelo
SFC	-	Računalni sustav za elektroničku razmjenu podataka Europske komisije (<i>engl. Structural Funds Common database</i>)
SKF	-	Strukturni fondovi i Kohezijski fond
TO	-	Tijelo za ovjeravanje
TP	-	Tehnička pomoć
TR	-	Tijelo za reviziju
USV	-	Upravljačka skupina za vrednovanje
UT	-	Upravljačko tijelo

1 Uvod

Vrednovanje je sastavni dio životnog ciklusa svakog (operativnog) programa, ali i svih javnih politika, te utječe na unapređenje učinkovitosti i djelotvornosti svakog (operativnog) programa, odnosno javne politike, kao i na procjenu njihovih učinaka. U konačnici, vrednovanje je jedan od alata pomoću kojih je moguće utvrditi što djeluje, a što ne, s ciljem utjecaja na donositelje odluka, odnosno pravovremenost donošenja odluka o provedbi (operativnih) programa te kao temelj prilikom kreiranja javnih politika i njihovog potencijalnog utjecaja na životni ciklus (operativnih) programa.

Kako bi bilo svrhovito, vrednovanje je potrebno provoditi u svakoj fazi (operativnog) programa, odnosno politike: od planiranja i programiranja do provedbe i praćenja provedbe predloženih mjera. Kada se odlučuje o tome koje mogućnosti (operativnog) programa, odnosno politike odabrati, na koji način ih najbolje provesti i ispuniti, te u koje vrijeme, potrebno je uzeti u obzir nalaze vrednovanja, utvrđujući ono što je bilo učinkovito.

Za svako programsko razdoblje, Europska komisija donosi uredbe koje, između ostalog, utvrđuju regulatorne obveze za vrednovanje (evaluaciju) europskih strukturnih i investicijskih fondova, odnosno njihovu provedbu, čime se doprinosi i razvoju i jačanju evaluacijske kulture.

Iako je vrednovanje (evaluacija) bila regulatorna obveza već u sklopu pretpristupnih fondova EU, Vlada Republike Hrvatske je 29. ožujka 2012. godine donijela Zaključak o prihvaćanju Evaluacijske strategije za europske strukturne instrumente (u daljnjem tekstu: Evaluacijska strategija), prvenstveno za prijelaz Republike Hrvatske s Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA – komponente III. i IV.) prema strukturnim instrumentima u drugoj polovici 2013. godine. Svrha Evaluacijske strategije bila je uspostava jedinstvenog okvira za aktivnosti vrednovanja strukturnih fondova i Kohezijskog fonda (u daljnjem tekstu SKF), a glavni cilj joj je bio izgraditi kapacitet vrednovanja u institucijama uključenima u proces vrednovanja.

Republika Hrvatska je za financijsko razdoblje 2014.-2020. usvojila nove programske dokumente temeljem čega su, za poticanje novih radnih mjesta i stvaranje snažnijeg i konkurentnijeg gospodarstva, odnosno za podržavanje ciljeva Zajedničke ribarstvene politike i Integrirane pomorske politike, odnosno ciljeva Europske unije za ruralni razvoj, postala dostupna znatna sredstva iz europskih strukturnih i investicijskih (u daljnjem tekstu: ESI) fondova.

Nekoliko je važnih promjena u razumijevanju i provođenju vrednovanja u aktualnom financijskom razdoblju. U odnosu na proces vrednovanja programa prethodnih financijskih razdoblja, proces vrednovanja za razdoblje 2014. – 2020. suočen je sa izazovima, koje predstavlja veći broj područja obuhvaćenih programima, veći financijski opseg te kompleksniji sustav upravljanja. Jedna od novina je i jasnije artikuliranje ciljeva politika, kako bi se fokus sa apsorpcije EU fondova premjestio na implementaciju javnih politikakoje su usmjerene na rezultate. U odnosu na proces vrednovanja programa prethodnih financijskih razdoblja, koji je bio usmjeren na implementaciju, u aktualnom financijskom razdoblju, proces vrednovanja usmjerava se na vrednovanje logike (operativnih) programa te učinaka provedbe programa, odnosno postizanje rezultata.

Nadalje, u području vrednovanja novoga financijskog razdoblja jasnije su definirane vrste vrednovanja i zahtjevi za metodološkom preciznošću usmjereni na učinak intervencija. Kako bi se osigurali kvalitetni i nepristrani rezultati, naglasak je na uspostavi transparentnog sustava cijelog procesa vrednovanja. U pogledu organizacijskih zahtjeva procesa vrednovanja, na početku programskog razdoblja, obvezno je izraditi planove vrednovanja, dok će godišnja izvješća o provedbi uključivati nalaze i rezultate vrednovanja, odnosno Izvješće o napretku provedbe Sporazuma o partnerstvu temeljit će se, između ostalog, i na rezultatima i nalazima vrednovanja na razini Sporazuma o partnerstvu, a po potrebi i (operativnih) programa.

Konačno, proces vrednovanja potrebno je snažnije povezati s procesom odlučivanja u kontekstu upravljanja (operativnim) programima, odnosno provođenja Kohezijske politike, Zajedničke poljoprivredne politike i Zajedničke ribarstvene politike. Povećanje transparentnosti navedenih javnih politika pružit će korisnicima (operativnih) programa i javnosti pouzdane informacije o stvarnom učinku intervencija financiranih ESI fondovima. S tim u vezi, a u kontekstu vrednovanja Kohezijske politike, odnosno samog rada evaluacijskih jedinica koje vrednuju proces programiranja, provedbu i rezultate Kohezijske politike, relativno je novi koncept tzv. „knowledge brokeringa“ (KB), odnosno posredovanje u prijenosu znanja između „stvaratelja znanja“ (evaluatora) i „korisnika znanja“ (donositelja odluka u sferi javnih politika). Krajnji cilj procesa je kvalitetnija upotreba rezultata vrednovanja te je cilj ove Strategije, između ostalog, stvoriti uvjete i poticati dosljednu primjenu navedenog koncepta, a kako bi se proces vrednovanja snažnije povezao s procesom odlučivanja u kontekstu upravljanja (operativnim) programima.

Istovremeno s tim, potrebno je raditi i na osvještavanju nužnosti uspostave, održavanja i unapređivanja kulture, koja se temelji na namjernom i ciljanom traženju informacija o provedbi (operativnog) programa i/ili javnih politika, a kako bi se iste upotrijebile za optimalno upravljanje i iskorištenost (operativnih) programa i/ili javnih politika te samim time poboljšala njihova izvedba (evaluacijska kultura).

Zaključno, od iznimne je važnosti uključivanje vrednovanja u proces definiranja javnih politika u okviru razvoja sustava strateškog planiranja. Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem RH (Narodne novine, broj: 123/2017) daje cjeloviti okvir za pripremu, izradu, provedbu, izvješćivanje, praćenje provedbe i učinaka te vrednovanje akata strateškog planiranja za oblikovanje i provedbu javnih politika. U okviru Zakona vrednovati će se dugoročni akti strateškog planiranja (Nacionalna razvojna strategija do 2030., višesektorske i sektorske strategije) i srednjoročni akti strateškog planiranja (nacionalni planovi i planovi razvoja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave). Rezultati, ishodi i učinci provedbe akata strateškog planiranja utvrđeni postupkom vrednovanja predstavljat će temelj za reviziju javnih politika i daljnje procese strateškog planiranja.

Imajući u vidu sve gore navedeno, a prije svega programske i institucionalne novine, koje je donijelo financijsko razdoblje 2014. – 2020. kao i nove europske i hrvatske normativne okvire, bilo je potrebno pristupiti revidiranju postojeće Evaluacijske strategije.

Strategija vrednovanja provedbe europskih strukturnih i investicijskih fondova financijske perspektive 2014.-2020. u Republici Hrvatskoj (u daljnjem tekstu: Strategija) je usmjerena na procese vrednovanja programskih dokumenata financijskog razdoblja 2014. – 2020. te

definira okvir za provođenje aktivnosti vrednovanja ESI fondova kao i okvir za osiguravanje dosljednosti u njegovu provođenju u okviru upravljanja ESI fondovima.

U financijskom razdoblju nakon 2020. godine očekuje se daljnje jačanje važnosti vrednovanja kao jednog od osnovnih procesa koji čini načelo bolje regulative Europske komisije (*European Commission Better Regulation Principle*). Boljom regulativom se, između ostalog, nastoji unaprijediti utemeljenost javnih politika i propisa Europske unije na dokazima i razumijevanju njihovih učinaka. U skladu s načelom bolje regulative EK, preporuke dobivene kroz vrednovanja programa financijskog razdoblja 2014.-2020. činit će temelj pri utvrđivanju Višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje nakon 2020. godine. Uz navedeno, uzevši u obzir zakonsku obvezu provođenja vrednovanja na razini (operativnih) programa i sve veći naglasak i usmjerenost EK na rezultate i učinak javnih potpora (između ostalog, i ESI fondova) u tekućem razdoblju 2014.-2020., nakon 2020. godine očekuje se još veća važnost sustava praćenja i vrednovanja.

Opći cilj Strategije vrednovanja je unaprijediti djelotvornost, učinkovitost i održivost provedbe europskih strukturnih i investicijskih fondova u Republici Hrvatskoj, što će se poticati kroz mjere u okviru tri posebna cilja:

- Cilj 1. Osiguranje sustavne i dosljedne primjene vrednovanja kroz cjelokupnu provedbu ESI fondova
- Cilj 2. Uključenost rezultata vrednovanja u procese odlučivanja za provedbu ESI fondova i jačanje evaluacijske kulture
- Cilj 3. Izgradnja kapaciteta za planiranje, ugovaranje i vođenje vrednovanja te korištenje rezultata vrednovanja.

S ciljem osiguranja sustavne provedbe i praćenja mjera u okviru gore navedenih posebnih ciljeva, dio Strategije predstavlja i Akcijski plan za njenu provedbu (Dodatak 1.), u kojem su definirane mjere, očekivani rezultati definiranih mjera, indikativni rokovi za provedbu mjera, izvori financiranja te nadležne institucije.

Ova Strategija predstavlja minimum standarda za planiranje vrednovanja, njegovu provedbu i korištenje rezultata, te pretpostavlja da kvaliteta provedenih vrednovanja ovisi prije svega o podacima i informacijama tijela koja ugovaraju konkretna vrednovanja i pružatelja usluga, kao i o njihovoj međuzavisnosti i međusobnoj suradnji.

2 Vrednovanje

Vrednovanje (evaluacija)¹ predstavlja sastavni dio procesa oblikovanja javnih politika i donošenja odluka. Vrednovanje, kao jedna od funkcija upravljanja i kontrole provedbe ESIF, predstavlja sustavno preispitivanje ostvarenja ciljeva (operativnih) programa te prosuđuje vrijednosti javne intervencije u odnosu na jasne kriterije i standarde. Prosudba se obično

¹ U ovom dokumentu, pojmovi „vrednovanje“ i „evaluacija“ koriste se u istom značenju.

odnosi na potrebe koje takva intervencija treba ispuniti i učinke² koje proizvodi, a zasniva se na informacijama koje se posebno prikupljaju i tumače. U odnosu na vrednovanja (operativnih) programa (*engl. monitoring*), vrednovanje ESIF se razlikuje u samoj biti procesa te vremenskom intervalu u kojem se provodi – riječ je o sveobuhvatnijoj aktivnosti koja je usmjerena na širi raspon pitanja o upravljanju programom i njegovom učinku u kontekstu ostvarivanja očekivanih rezultata na razini Sporazuma o partnerstvu.

Vrednovanja se provode kako bi se utvrdila opravdanost (operativnog) programa i/ili javne politike te efikasnost raspoređivanja resursa, odnosno kako bi se utvrdilo do koje je mjere (operativni) program postigao svoje ciljeve i koliko je kvalitetno iskoristio svoje resurse, zatim kako bi se unaprijedili rezultati programa i učinkovitost načina njihova vođenja te kako bi se se rezultati vrednovanja (*lessons learned*) iskoristili pri planiranju i programiranju javnih politika i budućih programa, te razvili i unaprijedili kapaciteti sudionika programa.

Glavni kriteriji vrednovanja su:

- relevantnost odnosno potreba za programom,
- korisnost programa,
- učinkovitost (efektivnost) programa (*engl. effectiveness*) odnosno je li program na tragu ispunjenja svojih ciljeva na temelju postignutog napretka,
- djelotvornost (efikasnost) kojom je program proveden (*engl. efficiency*) odnosno postizanje neposrednih rezultata u odnosu na raspoložive resurse ili uz minimalan trošak te
- održivost programa.

Vrednovanja se provode na temelju planova vrednovanja za svaki program, koje izrađuju upravljačka tijela i usvajaju odbori za praćenje (operativnih) programa, odnosno Plana vrednovanja Sporazuma o partnerstvu, koji izrađuje Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u svojstvu Koordinacijskog tijela.

Sukladno regulativi o ESIF-u, (operativni) programi financijske perspektive 2014.-2020. moraju biti predmetom ex-ante vrednovanja, vrednovanja tijekom provedbe programa i ex-post vrednovanja. Države članice su odgovorne za provođenje ex-ante vrednovanja i vrednovanja tijekom provedbe programa, dok ex-post vrednovanja provodi Europska komisija u uskoj suradnji sa državama članicama³.

2.1 Vrste vrednovanja

2.1.1 Vrednovanje prema fazama ciklusa vrednovanja

S obzirom na faze ciklusa vrednovanja, razlikujemo sljedeće vrste vrednovanja:

- **Prethodno (*ex-ante*) vrednovanje**

² Učinak (*engl. Impact*) jest promjena koja predstavlja utjecaj intervencije.

³ Uredba br. 1305/2013 članak 78. definira da su države članice dužne izraditi izvješće o ex-post evaluaciji za sve programe ruralnog razvoja. To izvješće dostavlja se Komisiji do 31. prosinca 2024.

Prethodno (*ex-ante*) vrednovanje provodi se na početku programskog ciklusa, istovremeno s procesom planiranja (operativnog) programa, a prije no što se završi i usuglasi proces programiranja. Provodi se radi poboljšanja kvalitete izrade programa te je sastavni dio izrade programa i za njega je odgovorna država članica.

U odnosu na programe financijskog razdoblja 2014. – 2020., ova vrsta vrednovanja usmjerena je na rezultate (operativnih) programa i njihov doprinos strategiji Europa 2020. za pametan, održiv i uključiv rast, uzimajući u obzir odabrane tematske ciljeve i investicijske prioritete, u odnosu na nacionalne i regionalne potrebe i potencijal za razvoj, odnosno na kriterije utvrđene u članku 55. Opće Uredbe (EU) br. 1303/2013. Prethodno (*ex-ante*) vrednovanje prije svega predstavlja pomoć planiranju i programiranju, te može pomoći razumijevanju o tome koji podaci će biti potrebni za vrednovanja predviđena tijekom provedbe (operativnog) programa, a može i pomoći u uspostavi osnovnih vrijednosti za pokazatelje rezultata. Također, može pomoći državama članicama prilikom procjene ispunjenosti *ex-ante* uvjeta vezanih uz statističke sustave i indikatore rezultata.

Ova vrsta vrednovanja u odnosu na (operativne) programe (strukturu i financijske alokacije) propituje usklađenost s nacionalnim i EU politikama te kvalitetu sustava provedbe. Nadalje, ispituje kako kvaliteta predloženog sustava utječe na postizanje ciljeva programa te moguće rizike za program. Zaključci prethodnih (*ex-ante*) vrednovanja predstavljaju integralni dio dokumentacije koja se prilikom službenog podnošenja (operativnog) programa dostavlja Europskoj komisiji.

- **Vrednovanje u tijeku (*engl. on-going*) ili periodično (*engl. interim*) vrednovanje ili srednjoročno vrednovanje (*engl. mid-term*),** provodi se tijekom provedbe (operativnog) programa.

Vrednovanje u tijeku ili periodično vrednovanje ili srednjoročno vrednovanje tijekom programskog razdoblja trebalo bi odražavati potrebe programa. Vrednovanje može pokriti programe, prioritete, horizontalne teme itd. S obzirom na sadržaj, moguće je koristiti sve vrste vrednovanja, uključujući vrednovanje učinka i vrednovanje provedbe.

Najmanje jednom tijekom razdoblja provedbe (operativnog) programa, vrednovanjem je potrebno procijeniti kako i koliko je podrška iz ESI fondova pridonijela ostvarenju ciljeva svake prioritetne osi. Sva vrednovanja razmatraju odbori za praćenje (operativnih) programa nakon čega ih upućuju Europskoj komisiji. Europska komisija može, na vlastitu inicijativu, provesti vrednovanja (operativnih) programa, a o njihovim rezultatima informira odgovarajuće upravljačko tijelo i odbor za praćenje. Zadatak je upravljačkog tijela da osigura provođenje takvih vrednovanja, što može biti ostvareno i kada se vrednovanja provode po drugim kriterijima, primjerice ako to zahtijevaju odluke Komisije o državnim potporama koje su sufinancirane ESIF-om. Takva vrednovanja treba spomenuti u planu vrednovanja i moraju biti podložna praćenju zahtjeva Opće Uredbe (npr. moraju biti pregledani od strane Odbora za praćenje i poslani EK).⁴ Sažetak rezultata vrednovanja, koji za svaki (operativni) program podnosi odgovarajuće upravljačko tijelo u prosincu 2022. godine, treba sadržavati podatke o provedenim vrednovanjima tijekom programskog razdoblja, te glavna ostvarenja i rezultate

⁴ Guidance Document on Monitoring and Evaluation European Cohesion Fund and European Regional Development Funds (Concepts and Recommendations):
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2014/working/wd_2014_en.pdf

(operativnog) programa, uz komentare o dostavljenim podacima (članak 114. stavak 2. Uredbe br. 1303/2013). Isto bi trebalo poslužiti kao podloga za ex-post vrednovanje Europske komisije. Odbor za praćenje pratit će ispunjavanje nalaza i preporuka, te može dati preporuku upravljačkom tijelu u vezi s vrednovanjem. Sva vrednovanja (završna izvješća) šalju se Komisiji, po mogućnosti u elektroničkom obliku.

Vrednovanja u tijeku provode se i kada kvalitetni i pravovremeni podaci dobiveni putem praćenja ukažu na rezultate programa koji nisu u skladu s očekivanjima, odnosno kada je došlo do velikih ili neočekivanih razvoja događaja u vanjskom okruženju programa ili značajnih promjena u politici. U navedenim slučajevima, mogu se zahtijevati revizije ili izmjene programa pri čemu vrednovanje u tijeku doprinosi procesu odlučivanja.

- **Ex-post vrednovanje obuhvaća cijelo programsko razdoblje i provodi se po završetku programa.**

Ex-post vrednovanjima programa **financijskog razdoblja 2014. – 2020.** cilj je procijeniti djelotvornost, učinkovitost i doprinos ostvarenju ciljeva strategije Europa 2020. za pametan, održiv i uključiv rast u skladu s posebnim zahtjevima utvrđenima u pravilima za pojedine fondove. Ex-post vrednovanje provodi Europska komisija ili država članica u uskoj suradnji s EK te se za programe financijske perspektive 2014. – 2020. mora završiti zaključno do 31. prosinca 2024. Do 31. prosinca 2025. Europska komisija priprema sažeto izvješće za svaki od ESI fondova u kojemu se navode glavni zaključci ex-post vrednovanja.

2.1.2 Vrednovanje prema sadržaju

Prema svom sadržaju, vrednovanje se dijeli na:

- **vrednovanje procesa** - provodi se tijekom programskog razdoblja i razmatra kako se provodi i upravlja (operativnim) programom. Daje odgovore na pitanja jesu li postupci upravljanja učinkoviti i djelotvorni, koliko dobro funkcionira sustav upravljanja, jesu li potencijalni korisnici svjesni mogućnosti koje se pružaju u okviru (operativnog) programa i sl.
- **vrednovanje učinka** - obvezno se provodi za financijsko razdoblje 2014.-2020., a usmjereno je na vrednovanje doprinosa intervencija ostvarenju planiranih ciljeva. Vrednovanje učinka usmjereno je na razdvajanje učinaka javnih intervencija od drugih čimbenika, odnosno identificiranje uzročno-posljedičnih veza u podlozi rezultata provedenih intervencija. Ova vrsta vrednovanja pokušava odgovoriti na pitanja je li intervencija uspješna, u kojoj mjeri, zašto i kako je uspješna. Ovisno o usmjerenosti samog vrednovanja na učinak, dvije su vrste vrednovanja učinka, koje se upotrebjuju:
 - **vrednovanje utemeljeno na teoriji** – daje uvid u teoriju promjene, odnosno odgovara na pitanje zašto i pod kojim okolnostima intervencija dovodi do određenog rezultata. ('da li intervencije rade kako je planirano kako bi proizvele očekivanu promjenu').
 - **protučinjenično vrednovanje** – svrha ove vrste vrednovanja jest dati vjerodostojan odgovor na pitanje „koliko“ promjene intervencija proizvodi i da li je promatrana promjena u samom ishodu nakon provedbe intervencije uzrokovana tom intervencijom (otkrivanje uzročno-posljedične veze usporedbom „grupe“ koja je prošla intervenciju s

grupom koja nije prošla intervenciju). Od vrednovanja utemeljenog na teoriji razlikuje se po tome što je po svojoj prirodi kvantitativna, odnosno ne pruža objašnjenje o (dodatnim) faktorima i načinu njihova utjecaja na ishod intervencije.

Protučinjenično vrednovanje i vrednovanje utemeljeno na teoriji trebali bi se međusobno nadopunjavati. Vrednovanja učinka obje vrste provode se za vrijeme i nakon završetka programskog razdoblja

Uz navedene, moguće je koristiti i druge vrste vrednovanja kao što su **tematsko** (vrednovanje pojedinačnog pitanja ili teme od zajedničkog interesa u kontekstu nekoliko intervencija unutar jednog programa ili nekoliko programa) i **meta-vrednovanje** (*engl. meta-evaluation*) (vrednovanje drugog vrednovanja ili većeg broja vrednovanja).

3 Regulatorni i institucionalni okvir za vrednovanje ESIF 2014. – 2020.

Vrednovanja se provode radi poboljšanja kvalitete izrade i provedbe programa kao i radi vrednovanja njihove djelotvornosti, učinkovitosti i učinka. Učinak (operativnih) programa vrednuje se, u svjetlu zadaće svakog ESI fonda, u odnosu na ciljeve EU za pametan, održiv i uključiv rast.

3.1 Regulatorni okvir

3.1.1 Regulatorni okvir na razini Europske unije (EU)

Osnovni okvir za vrednovanje ESIF u financijskom razdoblju 2014.-2020. definiran je Uredbom (EU) br. 1303/2013⁵, te Uredbom (EU) br. 1304/2013⁶, Uredbom (EU) br. 1305/2013⁷, Uredbom (EU) br. 1306/2013⁸ i Uredbom (EU) br. 508/2014⁹.

⁵ Uredba (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 od 11. srpnja 2006. (SL L 347, 20.12.2013.).

⁶ Uredba (EU) br. 1304/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o Europskom socijalnom fondu i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1081/2006

⁷ Uredba (EU) br. 1305/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o potpori ruralnom razvoju iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005 (SL L 347, 20.12.2013., str. 487)

⁸ Uredba (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o financiranju, upravljanju i nadzoru zajedničke poljoprivredne politike i o stavljanju izvan snage uredba Vijeća (EEZ) br. 352/78, (EZ) br. 165/94, (EZ) br. 2799/98, (EZ) br. 814/2000, (EZ) br. 1290/2005 i (EZ) 485/2008

⁹ Uredba (EU) br. 508/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EZ) br. 2328/2003, (EZ) br. 861/2006, (EZ) br. 1198/2006, (EZ) br. 791/2007 i Uredbe (EU) br. 1255/2011 Europskog parlamenta i Vijeća

3.1.2 Regulatorni okvir na razini Republike Hrvatske (RH)

- Zakon o uspostavi institucionalnog okvira za provedbu europskih strukturnih i investicijskih fondova u Republici Hrvatskoj u financijskom razdoblju 2014.-2020. (Narodne novine, broj: 92/14) (u daljnjem tekstu: Zakon);
- Uredba o tijelima u sustavima upravljanja i kontrole korištenja Europskog socijalnog fonda, Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda, u vezi s ciljem Ulaganje za rast i radna mjesta (Narodne novine, broj: 107/14, 23/15, 129/15, 15/17);
- Uredba o tijelima u sustavima upravljanja i kontrole za provedbu programa kojima se podržava cilj „Europska teritorijalna suradnja“ u financijskom razdoblju 2014. – 2020. (Narodne novine, broj: 120/14);
- Uredba o tijelima u Sustavu upravljanja i kontrole korištenja Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (Narodne novine, broj: 129/14)
- Uredba o tijelima u Sustavu upravljanja i kontrole za provedbu Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo (Narodne novine, broj: 129/14).

3.2 Institucionalni okvir

3.2.1 Institucionalni okvir na razini Europske unije (EU)

Temeljem članka 56. stavak 4. Opće Uredbe (EU) br. 1303/2013, Europska komisija može na vlastitu inicijativu provesti vrednovanja (evaluacije) programa. Komisija o tome obavještava upravljačko tijelo i rezultati se šalju upravljačkom tijelu te se dostavljaju nadležnom Odboru za praćenje.

Europska komisija izdaje upute i vodiče za vrednovanja, uključujući i vrste vrednovanja prema periodičnosti, metodologiji i tehnikama vrednovanja, standardima vrednovanja i slično. Također, Europska komisija podržava izgradnju i jačanje administrativnih kapaciteta za praćenje i vrednovanja, kao i razmjenu iskustava između država članica u datim područjima.

Europska komisija koordinira proces vrednovanja putem organiziranja i održavanja redovitih sastanaka predstavnika/ca država članica i drugih tijela kroz evaluacijske mreže Općih uprava za regionalnu i urbanu politiku (DG REGIO) i zapošljavanje, socijalna pitanja i uključivanje (DG EMPL) (DG REGIO Evaluation Network, DG EMPL ESF Evaluation Partnership), zatim Europsku podršku za evaluaciju ruralnog razvoja (European Evaluation Helpdesk for Rural Development), te zasebnu jedinicu zaduženu za praćenje i vrednovanje ribarstva i akvakulture (FAME – Fisheries and Aquaculture Monitoring and Evaluation) koja potpomaže rad Opće uprave za pomorstvo i ribarstvo (DG MARE).

3.2.2 Institucionalni okvir na nacionalnoj razini

3.2.2.1 Koordinacijsko tijelo

Zakon u članku 6. stavak 2. točka 10. propisuje da Koordinacijsko tijelo¹⁰, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, izrađuje i nadzire provedbu Strategije vrednovanja, koja sadrži opće ciljeve i metodologiju vrednovanja za sve programe aktualnog financijskog razdoblja. U okviru nadležnosti iz Opće Uredbe (EU) br. 1303/2013 te članka 6. stavak 2. Zakona, poslovi koje obavlja Koordinacijsko tijelo su slijedeći:

- Uspostava, određivanje djelokruga i osiguravanje organizacijskih uvjeta za rad Međuresorne evaluacijske radne skupine (u nastavku teksta: MERS).
- Priprema, ažuriranja i provedba Plana vrednovanja na razini Sporazuma o partnerstvu za financijsko razdoblje 2014.-2020.
- Tijekom programskog razdoblja, pripremanje i ažuriranje metodoloških smjernica za provedbu vrednovanja na nacionalnoj razini, a koje su potrebne kako bi se osigurala visoka kvaliteta vrednovanja u skladu sa smjericama koje izrađuje EK. Nakon pripreme, iste podnosi MERS-u na razmatranje i usvajanje.
- U suradnji s Upravljačkim tijelima i drugim nadležnim institucijama, osigurava dostupnost izvora podataka i njihovo prikupljanje radi provođenja planiranih vrednovanja.
- Priprema Izvještaj o poduzetim aktivnostima vrednovanja na razini Sporazuma o partnerstvu, koji uključuje i sažetak poduzetnih aktivnosti vrednovanja na razini (operativnih) programa, te izvješće o provedbi Akcijskog plana ove Strategije za svaku godinu programskog razdoblja do 31. ožujka naredne godine, počevši od izvješća za 2018. godinu (do 31. ožujka 2019.) te ga podnosi MERS-u.
- Suraduje s nadležnim općim upravama EK uključenima u proces vrednovanja i sudjeluje, na redovitoj osnovi, u aktivnostima i mrežama istih.
- Tijekom programskog razdoblja, osigurava provedbu vrednovanja europskih strukturnih i investicijskih fondova s posebnim naglaskom na relevantnost, učinkovitost i djelotvornost provedbe ESIF-a.
- Osigurava provedbu vrednovanja koje će poslužiti kao podloga za izradu Izvješća o napretku provedbe Sporazuma o partnerstvu, koje mora biti dostavljeno Europskoj komisiji do 31.8.2019. godine, a u skladu s propisanim sadržajem izvješća u članku 52(2) Uredbe (EU) br. 1303/2013, te pružanje osnova za eventualne izmjene Sporazuma o partnerstvu i (operativnih) programa.
- Podnosi MERS-u završna izvješća o provedenim vrednovanjima na razini Sporazuma o partnerstvu.

¹⁰ Sukladno Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (Narodne novine, broj: 45/2017), nadležna organizacijska jedinica je Sektor za programiranje, koordinaciju i strateško praćenje ESI fondova.

- Koordinacijsko tijelo, u suradnji sa upravljačkim tijelima osigurat će stavljanje na raspolaganje javnosti svih rezultata vrednovanja odnosno izvješća o provedenim vrednovanjima.

Koordinacijsko tijelo nadležno je za izradu i upravljanje planom vrednovanja na razini Sporazuma o partnerstvu, ugovaranje i vođenje projekata vrednovanja za Sporazum o partnerstvu kao i za predstavljanje rezultata pred odborima za praćenje predmetnih (operativnih) programa, Europskoj komisiji, te prema potrebi Nacionalnom koordinacijskom odboru za europske strukturne i investicijske fondove i instrumente Europske unije i njegovim tematskim pododborima.

3.2.2.2 Međuresorna evaluacijska radna skupina (MERS)

Međuresorna evaluacijska radna skupina je glavno referentno mjesto za sve aktivnosti u vezi s vrednovanjem europskih strukturnih i investicijskih instrumenata u tijelima državne uprave u Republici Hrvatskoj. Glavne uloge MERS-a su upravljanje Strategijom vrednovanja provedbe europskih strukturnih i investicijskih fondova u Republici Hrvatskoj te koordinacija svih aktivnosti u vezi s vrednovanjem ESI fondova.

MERS se osniva Odlukom o osnivanju od strane ministra/ice regionalnoga razvoja i fondova Europske unije. Članovi/ice MERS-a su imenovani predstavnici/ice upravljačkih tijela operativnih programa financijskog razdoblja 2007. – 2013. i operativnih programa financijskog razdoblja 2014. – 2020., zaduženi za područje vrednovanja unutar tijela čiji su predstavnik/ica.

MERS-om predsjedava predstavnik/ica Koordinacijskog tijela, Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije. Predsjedavajući i članovi/ice imaju imenovane zamjenike/ce koji ih u slučaju njihove spriječenosti zamjenjuju.

Administrativno-tehničke poslove za potrebe MERS-a, u funkciji Tehničkog tajništva MERS-a, obavljat će Služba za izvještavanje i vrednovanje ESI fondova u Upravi za strateško planiranje i koordinaciju fondova EU, Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije.

Glavne zadaće MERS-a su:

- sudjelovanje u izradi i upravljanju Strategijom vrednovanja provedbe europskih strukturnih i investicijskih fondova u Republici Hrvatskoj, kao i praćenju napretka u ostvarivanju ciljeva Strategije vrednovanja kroz Akcijski plan (Dodatak 1.),
- prikupljanje podataka o provedenim vrednovanjima od strane Upravljačkih tijela i vođenje jedinstvene baze podataka o provedenim vrednovanjima,
- usvajanje zajedničkih standarda koji su sastavni dio ove Strategije i prema potrebi, izdavanje uputa za procese vrednovanja,
- uključenost u izradu i ažuriranje planova vrednovanja i godišnjih planova vrednovanja (operativnih) programa,

- koordinacija aktivnosti vrednovanja između pojedinih ESIF (operativnih) programa te vrednovanja drugih programa u RH¹¹,
- razmatranje izvješća o provedenim vrednovanjima na razini ESIF-a,
- osiguravanje diseminacije rezultata provedenih vrednovanja na razini ESIF-a,
- praćenje provedbe preporuka provedenih vrednovanja,
- razmjena iskustava vrednovanja s drugim ministarstvima/tijelima,
- izgradnja i unapređenje administrativnih kapaciteta u području vrednovanja,
- osiguravanje lakšeg i pravodobnog protoka informacija u području vrednovanja,
- redovni kontakti s profesionalnim organizacijama za vrednovanje i znanstvenom zajednicom radi razmjene iskustava i utvrđivanja standarda kvalitete vrednovanja,
- promoviranje kulture vrednovanja.

Međuresorna evaluacijska radna skupina ima Poslovnik o radu, kojim se uređuje način rada Međuresorne evaluacijske radne skupine te prava i obveze članova/ica, a koji se usvaja Odlukom ministra/ice regionalnoga razvoja i fondova Europske unije.

3.2.2.3 Upravljačka tijela i i evaluacijske upravljačke/radne skupine

Upravljačka tijela (operativnih) programa nadležna su za izradu i upravljanje planovima vrednovanja, ugovaranje i vođenje projekata vrednovanja za svoje (operativne) programe kao i za predstavljanje rezultata pred odborima za praćenje predmetnih (operativnih) programa.

Glavni zadaci upravljačkih tijela vezano uz aktivnosti vrednovanja su:

- osigurati pravovremenost i provođenje ex-ante vrednovanja tijekom programskog razdoblja i ex-post vrednovanja,
- priprema, ažuriranje i provedba plana vrednovanja za (operativni) program,
- planiranje, pokretanje, organiziranje provedbe i nadzor vrednovanja,
- uspostava, određivanje djelokruga i osiguravanje organizacijskih uvjeta za rad evaluacijskih upravljačkih/radnih skupina,
- osigurati informiranost Europske komisije o rezultatima svih provedenih vrednovanja putem godišnjih izvješća o provedbi,
- osigurati objavljivanje rezultata vrednovanja,
- osigurati provedbu preporuka iz izvještaja o vrednovanju temeljem izrađenog akcijskog plana za provedbu preporuka vrednovanja;
- sudjelovanje u izradi i ažuriranju Strategije vrednovanja,

¹¹ Programi prisutni u Republici Hrvatskoj: Instrument pretpristupne pomoći (IPA – Instrument for Pre-Accession Assistance); Financijski instrumenti Europskog gospodarskog prostora (EGP): Norveški financijski mehanizam i EGP financijski mehanizam; Švicarski financijski mehanizam

- suradnja s nadležnim općim upravama EK uključenima u proces vrednovanja i ssudjelovanje, na redovitoj osnovi, u aktivnostima i mrežama istih.

Za svaki (operativni) program upravljačka tijela uspostavila su evaluacijske upravljačke/radne skupine/ upravljačke skupine za vrednovanje (EUS/ERS/USV), pri čemu je predstavnik/ca Koordinacijskog tijela jedan od članova/ica tih skupina. EUS/ERS/USV sudjeluju u upravljanju i provedbi planova vrednovanja i vrednovanjima koja su planirana u okviru pojedinih (operativnih) programa.

Zadaće EUS/ERS/USV-a uključuju:

- određivanje svrhe i korisnika rezultata vrednovanja te usuglašavanje pitanja za vrednovanja,
- doprinos u izradi opisa poslova (*engl. Terms of Reference, ToR*) za vanjske stručnjake za vrednovanja i nabavu usluga vrednovanja,
- određivanje standarda kvalitete za vrednovanja te općenito osiguravanje kvalitete procesa i proizvoda,
- osiguravanje pravovremene dostupnosti relevantnih podataka za potrebe vrednovanja programa,
- suradnja sa stručnjacima za vrednovanje,
- praćenje napretka vrednovanja, pružanje povratnih informacija i usmjeravanje stručnjaka tijekom svih faza provedbe vrednovanja,
- putem uputa stručnjacima za vrednovanje, osigurati da nacrt izvješća ispunjava zadani opis posla, da su zaključci vrednovanja utemeljeni, a preporuke realistične,
- zaprimanje izvješća o vrednovanju od stručnjaka za vrednovanje, vođenje rasprave o tim izvješćima te predlaganje njihovog odbijanja ili prihvatanja,
- ocjenjivanje kvalitete izvješća o vrednovanju,
- širenje rezultata provedenih vrednovanja,
- osiguravanje provedbe proizašlih preporuka te korištenje rezultata vrednovanja u provedbi mjera sadašnjih (operativnih) programa trenutno u provedbi i planiranju javnih intervencija u okviru budućih (operativnih) programa.

Upravljačka tijela obvezna su na temelju članka 114. Uredbe (EU) br. 1303/2013 za svaki (operativni) program do 31. prosinca 2022. godine Europskoj komisiji predati izvješće koje sadrži sažetak rezultata vrednovanja provedenih tijekom programskog razdoblja te glavna ostvarenja i rezultate (operativnog) programa. Glavni cilj ovoga izvješća jest dati doprinos ex-post vrednovanju kojeg provodi Europska komisija u suradnji s državama članicama.

3.3 Izrada planova vrednovanja programskog razdoblja 2014.-2020.

U skladu s člankom 114. Uredbe (EU) br. 1303/2013, planove vrednovanja programskih dokumenata financijskog razdoblja 2014.-2020. izrađuju upravljačka tijela i/ili država članica te se isti podnose nadležnim odborima za praćenje u roku od godine dana od usvajanja operativnih programa. Izrada planova vrednovanja (operativnih) programa u razdoblju 2014.-2020. je obvezna, a poseban naglasak stavljen je na vrednovanje učinka. Planovi vrednovanja

su temelj za planiranje, upravljanje i provedbu vrednovanja, a sadržavaju ciljeve i način provedbe procesa vrednovanja:

- otvorenu listu planiranih vrednovanja s opisom i vremenskim rasporedom,
- metode koje se primjenjuju za pojedinačno vrednovanje i potrebne podatke,
- odredbe da su potrebne informacije za pojedina vrednovanja dostupne ili prikupljene,
- strategiju osiguravanja korištenja i razmjene informacija o vrednovanjima,
- informaciju o potrebnim ljudskim resursima,
- indikativni proračun za provedbu plana,
- plan izobrazbe službenika/ca, članova/ica evaluacijskih upravljačkih/radnih skupina.

Planovi vrednovanja se izrađuju radi:

- podizanja kvalitete vrednovanja odgovarajućim planiranjem (čl. 54(2) Uredbe (EU) br. 1303/2013),
- omogućavanja donošenja informiranih odluka o upravljanju programima i politici na temelju zaključaka iz vrednovanja,
- pružanja okvira za planiranje vrednovanja učinka (čl. 56. (3) Uredbe (EU) br. 1303/2013),
- osiguravanja da vrednovanja pružaju podatke za godišnja izvješća o provedbi i napretku,
- olakšavanja sažimanja rezultata iz različitih država članica za Europsku komisiju,
- osiguravanja potrebnih sredstva za provođenje vrednovanja (čl 54.(2) Uredbe (EU) br. 1303/2013).

Planovi vrednovanja će osigurati pravovremenu provedbu vrednovanja kako bi se njihovi nalazi koristili za godišnja izvješća o provedbi i Izvješća o napretku u 2019. kao i izvješće o nalazima vrednovanja, koje će izrađivati Europska komisija od 2016. nadalje. Izvješća o provedenim vrednovanjima dostavljaju se Europskoj komisiji putem Računalnog sustava za elektroničku razmjenu podataka Europske komisije (SFC2014)¹², a na temelju Izvješća o napretku provedbe Sporazuma o partnerstvu 2017. i 2019., Europska komisija izrađuje strateška izvješća (čl. 50, 52, 53 Uredbe (EU) br. 1303/2013), koja će osim za izvještavanje prema drugim europskim institucijama, imati ulogu u širenju znanja o efektima ESI fondova kao i razmjeni dobre prakse.

Stručnjaci za vrednovanje moraju koristiti planove vrednovanja kao referentne dokumente za izradu svog pristupa vrednovanju i za komunikaciju s upravljačkim tijelom i drugim relevantnim tijelima. Za provođenje vrednovanja potrebno je osigurati odgovarajuće kapacitete koji će sudjelovati u izradi opisa poslova, davati podršku procesu vrednovanja i sudjelovati u ocjeni kvalitete vrednovanja.

¹² Kod Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) i Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo (EFPR) aktivnosti vezane uz provedbu plana vrednovanja dio su godišnjeg izvješća o provedbi koji se dostavlja Europskoj komisiji putem Računalnog sustava za elektroničku razmjenu podataka Europske komisije (SFC).

Važno je istaknuti kako je vrednovanje učinka za svaku prioritetnu os/prioritet programa koje je potrebno provesti sukladno čl. 56 Uredbi (EU) 1303/2013 potrebno planirati dovoljno detaljno. U odnosu na nepredviđene okolnosti, kao i potrebe za vrednovanjima koje se ukažu tijekom provedbe programa, predlaže se provesti *ad hoc* vrednovanja.

Planovi vrednovanja objavljuju se na Internet stranici www.strukturnifondovi.hr. Najmanje jednom godišnje odbori za praćenje razmatraju implementaciju planova, odnosno nalaze vrednovanja. Sve buduće izmjene ili dopune planova vrednovanja trebaju odobriti odbori za praćenje svakog programa, kroz odobrenje samih planova vrednovanja ili (operativnih) programa kod kojih su planovi vrednovanja sastavni dio samog programa.

3.3.1 Plan vrednovanja Sporazuma o partnerstvu

Vrednovanja na razini Sporazuma o partnerstvu, koja provodi Koordinacijsko tijelo obuhvatit će ona područja, odnosno teme koje nisu pokrivene planovima vrednovanja pojedinih (operativnih) programa kao i određene horizontalne teme primjenjive na više od jednog (operativnog) programa.

Glavna svrha vrednovanja na razini Sporazuma o partnerstvu je pružanje podloga za izradu Izvješća o napretku provedbe Sporazuma o partnerstvu, koje mora biti dostavljeno Europskoj komisiji do 31.8.2019. godine, a u skladu s propisanim sadržajem izvješća u članku 52(2) Uredbe EU 1303/2013, te pružanje osnova za eventualne izmjene Sporazuma o partnerstvu i (operativnih) programa. Plan vrednovanja na razini Sporazuma o partnerstvu napravljen je fleksibilno kako bi se moglo odgovoriti na potrebe povezane s provedbom ESI fondova, odnosno sadržava indikativni popis vrednovanja koji će se ažurirati u narednim godinama.

Plan vrednovanja na razini Sporazuma o partnerstvu razmatra se na sjednicama Međuresorne evaluacijske radne skupine, kao i sama Strategija. Strategija vrednovanja se sukladno Zakonu usvaja odlukom čelnika KT-a.

KT priprema Izvještaj o poduzetim aktivnostima vrednovanja na razini Sporazuma o partnerstvu, koji uključuje i sažetak poduzetih aktivnosti vrednovanja na razini (operativnih) programa, te izvješće o provedbi Akcijskog plana ove Strategije za svaku godinu programskog razdoblja do 31. ožujka naredne godine, počevši od izvješća za 2018. godinu (do 31. ožujka 2019.), te ga podnosi MERS-u.

3.3.2 Planovi vrednovanja za (operativne) programe financijske perspektive 2014.-2020.

Upravljačka tijela su pripremila planove vrednovanja pojedinih (operativnih) programa, uz konzultacije s evaluacijskim upravljačkim/radnim skupinama/upravljačkim skupinama za vrednovanje i Europskom komisijom, sukladno orijentacijskim dokumentima Europske komisije:

- **Plan vrednovanja Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.**
 - usvojen putem 8. pisanog postupka odlučivanja Odbora za praćenje, 11. siječnja 2016. godine

- ažuriran u studenom 2017. godine i usvojen na 9. sjednici Odbora za praćenje održanoj 11. prosinca 2017. godine

Ciljevi:

- ocijeniti sustav provedbe OPKK, sustav i način dodjele bespovratnih sredstava te praćenja horizontalnih politika,
- ocijeniti mogućnosti dostizanja ciljeva zadanih Okvirom uspješnosti te raspodjelom sredstava pričuve,
- ocijeniti postizanje ciljeva i rezultata postavljenih samim OPKK po svakoj Prioritetnoj osi.

- **Evaluacijski plan Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.**

13

- usvojen na 3. sjednici Odbora za praćenje 9. prosinca 2015. godine
- usredotočuje se na procjenu učinka intervencija ESF-a te se ocjenjuje:
 - ostvarenje postavljenih specifičnih ciljeva i očekivanih rezultata;
 - odnos financijskih/administrativnih resursa i ostvarenja/rezultata i
 - doprinos programa ostvarenim rezultatima, točnije ciljevima svake prioritetne osi i ciljevima EU2020.

- **Evaluacijski plan za evaluaciju Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014.-2020**

- sastavni je dio Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020., koji je odobren Provedbenom Odlukom Komisije C(2015)3483 od 26. svibnja 2015. godine i donesen Odlukom Vlade Republike Hrvatske na sjednici održanoj 24. lipnja 2015. godine)

Ciljevi:

- analiza doprinosa programa ciljevima svakog fokusa i prioriteta za ruralni razvoj,
- osigurati provedbu zadovoljavajućih i odgovarajućih evaluacijskih aktivnosti kako bi se pružile potrebne informacije za upravljanje programom,
- osigurati dostupnost dovoljnih i odgovarajućih resursa (ljudskih i financijskih),
- osigurati pravovremenu dostupnost odgovarajućih podataka u odgovarajućem obliku za potrebe evaluacije programa, posebno za Godišnja izvješća o provedbi u 2017., 2019. i ex-post evaluaciji. Godišnji plan evaluacijskih aktivnosti u 2015./2016. godini usvojen je na 1. sastanku Evaluacijske radne skupine Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014. – 2020. 17. studenoga 2015. godine. Godišnji plan

¹³ Tijekom programskog razdoblja (do kraja 2015. i do kraja 2018.), vrednovanje bi trebalo biti provedeno u odnosu na zajedničku podršku ESF-a i Inicijative za zapošljavanje mladih uključujući implementaciju Garancije za mlade. Glavni nalazi provedenih vrednovanja također će biti uključeni u godišnja izvješća o provedbi kao i izvješća o napretku (čl. 19. Uredbe (EU) br. 1304/2013). Prvo izvješće o provedenom vrednovanju Inicijative za zapošljavanje mladih dostavljeno je koncem 2015. godine Europskoj komisiji.

evaluacijskih aktivnosti u 2017. godini usvojen je na sastanku Evaluacijske radne skupine Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014. – 2020. 02. ožujka 2017.

- **Evaluacijski plan za Operativni program za pomorstvo i ribarstvo**

- sastavni je dio Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo, koji je usvojen 10. prosinca 2015. godine od strane Europske komisije.

Ciljevi:

- dokazivanje napretka i postignuća ZRP-a i IPP-a, razmatranje općeg utjecaja te procjene djelotvornosti, učinkovitosti i relevantnosti operacija iz EFPR-a,
- doprinos boljem ciljanju potpora za provedbu ZRP-a i IPP-a,
- podupiranje zajedničkog obrazovnog procesa u svezi s praćenjem i evaluacije,
- pružanje čvrstih evaluacija operacija iz EFPR-a temeljenih na činjenicama koje služe u postupku donošenja odluka,
- osiguranje poduzimanja dovoljnih i primjerenih aktivnosti evaluacije radi potpore cjelokupnim ciljevima,
- osiguranje dostupnosti dovoljnih i prikladnih resursa (ljudskih i financijskih),
- osiguranje dostupnosti primjerenih podataka pravodobno i u ispravnom obliku u svrhu evaluacije OP-a, posebno za godišnja izvješća o provedbi u 2017. i 2019. godini i ex-post evaluaciju.

4 Dosadašnji procesi vrednovanja u Republici Hrvatskoj

4.1 Vrednovanja programskih dokumenata u okviru programa Instrumenta pretpristupne pomoći IPA za razdoblje 2007.-2013.

U okviru programa IPA, tijekom 2006. i 2007., Republika Hrvatska je izradila četiri operativna programa za koje su provedena prethodna vrednovanja:

1. Operativni program „Promet“
2. Operativni program „Zaštita okoliša“
3. Operativni program „Regionalna konkurentnost“
4. Operativni program „Razvoj ljudskih potencijala“.

Prethodno vrednovanje pojedinačnih programa provodilo se u skladu s obvezama iz Uredbe (EU) br. 1085/2006¹⁴ i Uredbe (EU) br. 540/2010¹⁵, a provedeno je uz podršku tehničke pomoći iz projekta CARDS 2003 „Podrška planiranju nacionalnog razvoja u Republici Hrvatskoj“. Nalazi provedenih vrednovanja postali su dio konačnih verzija navedenih operativnih programa koje je Europska komisija odobrila u prosincu 2007. godine.

¹⁴ Uredba Vijeća (EZ) br. 1085/2006 od 17. srpnja 2006. godine kojom se uspostavlja Instrument pretpristupne pomoći (IPA) (SL L 210, 31.7.2006.)

¹⁵ Uredba Europskog parlamenta i Vijeća (EU) br. 540/2010 od 16. lipnja 2010. godine o izmjenama i dopunama Uredbe Vijeća (EZ) br. 1085/2006 kojom se uspostavlja Instrument pretpristupne pomoći (IPA) (SL L 158, 24.6.2010.)

Nakon što je aktivnosti vrednovanja vezane uz tzv. interim vrednovanje u okviru programa CARDS i Phare provodila Europska komisija, u siječnju 2010. godine u okviru programa IPA, ugovaranje i upravljanje periodičnim (interim) vrednovanjima decentralizirano je na ured Nacionalnog koordinatora programa IPA (NIPAK)¹⁶, koji pruža pomoć neovisnim timovima za vrednovanje angažiranim u Republici Hrvatskoj. Ured NIPAK-a pokrenuo je ugovaranje periodičnih vrednovanja za nacionalni program I. komponente programa IPA te nacionalni program Phare 2005. i 2006. Provedena su dva interim vrednovanja u okviru komponente I programa IPA te dva on-going vrednovanja IPARD-a (2011. i 2012. – 2014.)

4.2 Vrednovanje programskih dokumenata u okviru strukturnih instrumenata za razdoblje 2007. - 2013.

Republika Hrvatska je bila obvezna provesti prethodno vrednovanje operativnih programa za prvu generaciju strukturnih i Kohezijskog fonda (SKF) (2007. – 2013.). Vrednovanja su ugovorena u sklopu ugovora o tehničkoj pomoći „Provedba ex-ante evaluacije programskih dokumenata i jačanje evaluacijskih kapaciteta za programe EU dostupne nakon pristupanja Republike Hrvatske u EU“ u okviru projekta unutar I. komponente programa IPA za 2008. godinu „Podrška financijskom upravljanju, monitoringu i evaluaciji strukturnih instrumenata u Hrvatskoj“. Provedeno je vrednovanje programskih dokumenata za razdoblje 2007.–2013. te je dana preliminarna logika intervencije u sklopu programiranja za financijsku perspektivu 2014. – 2020. Projekt se odnosio i na periodičnu provjeru operativnih programa III. i IV. komponente programa IPA od strane stručnjaka za vrednovanje radi uključivanja stečenih iskustava u prvu generaciju operativnih programa SKF-a. Projekt je ojačao sposobnost ključnih institucija uključenih u upravljanje Kohezijskom politikom Europske unije u Republici Hrvatskoj za provedbu vrednovanja i predložio mehanizme putem kojih Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije kao Koordinacijsko tijelo može koordinirati aktivnosti vrednovanja u procesu programiranja i provedbe Kohezijske politike Europske unije. Navedeni projekt završio je u travnju 2013. godine, a postignuti rezultati ovog projekta su sljedeći:

- Provedeno prethodno (ex-ante) vrednovanje Nacionalnog strateškog referentnog okvira (NSRO),
- Provedena interim vrednovanja operativnih programa u sklopu III. i IV. komponente IPA-e te preliminarne procjene logike intervencije u sklopu procesa programiranja za financijsku perspektivu EU za razdoblje 2014.–2020.,
- Provedena prethodna (ex-ante) vrednovanja operativnih programa za razdoblje od 2007.–2013. (Operativni program „Promet“, Operativni program „Zaštita okoliša“, Operativni program „Regionalna konkurentnost“, Operativni program „Razvoj ljudskih potencijala“ i Operativni program za ribarstvo),
- Osmišljen i proveden program obuke o vrstama i metodama vrednovanja,
- Uspostavljena Međuresorna evaluacijska radna skupina,

¹⁶ Ured NIPAK-a bio je u sklopu Središnjeg državnog ureda za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU do 2012. kada postaje dio MRRFEU-a..

- Izrađen je niz operativnih dokumenata i smjernica kao što su: smjernice za izradu opisa poslova za pronalazak kvalitetnih stručnjaka za vrednovanje, smjernice za izradu planova vrednovanja za razdoblje od 2014.–2020., šest planova vrednovanja za operativne programe i NSRF za razdoblje 2007.–2013., Priručnik za evaluaciju, revidirana Evaluacijska strategija za europske strukturne instrumente.

Provedba srednjoročnog vrednovanja kroz projekt „Usluge provedbe tekućih vrednovanja i jačanja kapaciteta za vrednovanje Operativne strukture Operativnog programa Regionalna konkurentnost 2007. – 2013. , koji je trajao od kolovoza 2015. do veljače 2016., imala je za cilj utvrditi uspješnost u postizanju rezultata ovog Operativnog programa i povećati administrativne kapacitete ključnih dionika za provedbu sustavnih vrednovanja programa.

U okviru Operativnog programa Razvoj ljudskih potencijala 2007. – 2013. završeno je vrednovanje “Evaluacija prethodne IPA OP RLJP pomoći”, koje je ukazalo na male vrijednosti projekata odnosno male kapacitete korisnika. Nadalje, ovo je vrednovanje pokazalo da su se unatoč naporima da se uključe inovativne aktivnosti, korisnici dodjela bespovratnih sredstava zadržali u okvirima tradicionalnih aktivnosti. Vanjsko vrednovanje mjera aktivne politike tržišta rada provedeno je od veljače 2015. do veljače 2016., te je utvrdilo da su mjere APZ-a u Hrvatskoj prilično učinkovite, a u cilju njihovog poboljšanja izneseni su prijedlozi kako bi one bile još bolje.

U okviru Operativnog programa Promet 2007. – 2013. u ožujku 2016. završeno je vrednovanje Tehnička revizija i evaluacija Operativnog programa Promet, koje je obuhvatilo procedure, administrativne kapacitete te suradnju unutar upravljačke strukture i s korisnicima. Nadalje, provedena je Evaluacija provedbe Operativnog programa Zaštita okoliša 2007-2013, koja je analizirala stanje s 31. ožujkom 2016. godine kao prvi od dva evaluacijska zadatka, nakon kojeg će uslijediti drugi evaluacijski zadatak, koji se odnosi na evaluaciju sustava upravljanja i kontrole.

Europska komisija objavila je u rujnu 2016. godine ex-post vrednovanje Kohezijske politike 2007.-2013. s fokusom na EFRR i KF, u okviru kojeg je objavljeno i izvješće za Hrvatsku. U 2018. godini Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u svojstvu Koordinacijskog tijela provest će ex-post vrednovanje operativnih programa financijske perspektive 2007.-2013. (Operativni program „Promet“, Operativni program „Zaštita okoliša“, Operativni program „Regionalna konkurentnost“ i Operativni program „Razvoj ljudskih potencijala“) s ciljem utvrđivanja uspješnosti ispunjavanja općih i specifičnih ciljeva i postizanja očekivanih učinaka navedenih programa te njihova doprinosa smanjenju nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj.

4.3 Prethodno vrednovanje programskih dokumenata financijskog razdoblja 2014.-2020.

Prema preporukama Europske komisije, prethodno vrednovanje Sporazuma o partnerstvu za razdoblje 2014.-2020. nije trebalo izvršavati, već je znatno veći naglasak stavljen na prethodna vrednovanja (operativnih) programa. S tim u vezi, izvršena su prethodna vrednovanja četiri programska dokumenta za financijsko razdoblje 2014.–2020., koja su podnesena Europskoj komisiji zajedno s pripadajućim (operativnim) programima:

- Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.
- Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.
- Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014.-2020.
- Operativni program za pomorstvo i ribarstvo 2014. – 2020.

Navedenim vrednovanjima programskih dokumenata za financijsko razdoblje 2014.-2020. ocijenjene su četiri glavne komponente programa:

- programska strategija (načela i dosljednost),
- sustav praćenja i pokazatelji vrednovanja,
- dosljednost dodjele financijskih sredstava i
- doprinos Strategiji Europa 2020.

5 Ciljevi Strategije vrednovanja

Pojedinačni ciljevi Strategije su:

Cilj 1. Osiguranje sustavne i dosljedne primjene vrednovanja kroz cjelokupnu provedbu ESI fondova,

Cilj 2. Uključivanje rezultata vrednovanja u procese odlučivanja za provedbu ESI fondova i jačanje evaluacijske kulture,

Cilj 3. Izgradnja kapaciteta za planiranje, ugovaranje i vođenje vrednovanja i korištenje rezultata vrednovanja.

Pojedinačni ciljevi ostvarit će se u skladu s planiranim aktivnostima, izvorima financiranja te predviđenim rezultatima i rokovima navedenim u Akcijskom planu provedbe Strategije (Dodatak 1.), koji će se u skladu s potrebama ažurirati.

5.1 Cilj 1. – Osigurati sustavnu i dosljednu primjenu vrednovanja kroz cjelokupnu provedbu ESI fondova

Sustavnim vrednovanjem doprinosi se efikasnijem upravljanju programima te se ocjenjuje postizu li se predviđeni rezultati, budući da usmjerenost na postizanje rezultata čini srž (operativnih) programa za provedbu ESI fondova za razdoblje 2014.-2020.

Sustavna primjena vrednovanja doprinijet će, između ostalog, i preciznijem utvrđivanju kvalitetnih, mjerljivih i realnih pokazatelja rezultata što omogućava i olakšava sustav praćenja ostvarenja ciljeva i analizu učinaka. Za ostvarenje ovoga cilja, izuzev upravljanja vrednovanjem, od presudnog utjecaja je i metodologija vrednovanja. Kako bi se osigurala jednoobrazna, sustavna i dosljedna procedura vrednovanja, prilikom planiranja i provedbe aktivnosti, vrednovanja će se voditi određenim načelima i standardima. Međuresorna evaluacijska radna skupina poticat će aktivnu primjenu načela i standarda utvrđenih ovom

Strategijom, a sukladno potrebama, izradit će se detaljnije smjernice (metodologija i standardi kvalitete).

Mjere koje treba provesti kako bi se osigurala sustavna i dosljedna primjena vrednovanja kroz cjelokupnu provedbu ESI fondova:

- Koordinacija i upravljanje provedbom planova vrednovanja (operativnih) programa financijskog razdoblja 2014. – 2020.,
- Koordinacija i upravljanje provedbom Plana vrednovanja Sporazuma o partnerstvu,
- Osiguranje standardiziranog pristupa i dosljednosti u načinu na koji se vrednovanja ugovaraju, načinu na koji se njima upravlja i na koji se provode.

5.2 Cilj 2. - Uključiti rezultate vrednovanja u procese odlučivanja za provedbu ESI fondova uz jačanje evaluacijske kulture

Vrednovanje predstavlja važan doprinos koji pomaže u poboljšanju rezultata rada te je stoga važno osigurati i postupke za prikupljanje rezultata vrednovanja i postupke za praćenje provedbe mjera kako bi se osiguralo da preporuke vrednovanja budu primijenjene. Iako visokokvalitetna izvješća o provedenim vrednovanjima omogućavaju bolju primjenu rezultata vrednovanja, sama implementacija preporuka ovisi o podršci njihovoj provedbi na najvišoj upravljačkoj razini, učinkovitoj diseminaciji i strategiji njihovog praćenja. Rezultate vrednovanja koji ukazuju na potrebu za sustavnim promjenama politika potrebno je ugraditi u zakonodavstvo.

Kako bi se navedeno realiziralo, potrebno je podizati svijest o aktivnostima i učincima vrednovanja. Jedan od načina je informiranje o izvješćima i nalazima kako bi vrednovanje redovno koristili razni dionici u javnim tijelima i civilnom društvu i drugi kao podršku demokratskoj odgovornosti i transparentnosti.

Također, potrebno je proces vrednovanja snažnije povezati s procesom odlučivanja u kontekstu vođenja javnih politika i upravljanja (operativnim) programima. Povećanje transparentnosti javnih politika pružit će korisnicima (operativnih) programa i javnosti pouzdane informacije o stvarnom učinku intervencija financiranih ESI fondovima. S tim u vezi, a u kontekstu vrednovanja Kohezijske politike, odnosno samog rada evaluacijskih jedinica koje vrednuju proces programiranja, provedbu i rezultate Kohezijske politike, relativno je novi koncept tzv. „knowledge brokeringa“ (KB), odnosno posredovanje u prijenosu znanja između „stvaratelja znanja“ (evaluatora) i „korisnika znanja“ (donositelja odluka u sferi javnih politika). Krajnji cilj procesa je kvalitetnija upotreba rezultata te se uloga ustrojstvenih jedinica za vrednovanje prepoznaje kao 'knowledge brokering' (posrednik znanja) za prevladavanje razlika između onih koji provode vrednovanje i samih donositelja odluka, uzevši u obzir da svaka od navedenih strana posjeduje vlastitu profesionalnu kulturu, ciljeve, procedure i vremenske okvire. Kako bi kvalitetno prenijele znanje dobiveno provedenim vrednovanjima, jedinice za vrednovanje trebaju biti upoznate s pravilima i procedurama obje strane (stvaratelja i korisnika znanja) uključujući i upoznatost s trenutnim političkim, ekonomskim i ostalim čimbenicima koji utječu na donošenje odluka. Poznavanje osnovnih postavki rada stvaratelja i korisnika znanja (vrednovanja) pomaže jedinicama za

vrednovanje da prilagode rezultate studija o provedenim vrednovanjima s ciljem razumljivijeg prijenosa informacija i preporuka relevantnim donositeljima odluka.

Glavne aktivnosti jedinica za vrednovanje koje preuzmu ulogu 'knowledge brokera' mogu se podvesti pod sljedeće:

- Prepoznavanje potrebe za znanjem (koja bi se riješila kroz studiju o vrednovanju)
- Prikupljanje potrebnog znanja
- Prijenos (prilagođenog) znanja korisnicima, odnosno donositeljima odluka
- Stvaranje mreža koje okupljaju stvaratelje, posrednike i korisnike znanja
- Stvaranje temeljnog kataloga znanja
- Promicanje kulture vrednovanja.

Prve tri aktivnosti su uzastopne i vezane su uz određeno pitanje iz područja javnih politika obuhvaćenih programima, dok su zadnje tri aktivnosti horizontalne i kontinuirano se provode.

S ciljem unapređenja korištenja rezultata vrednovanja i provedbe preporuka, potrebno je osigurati diseminaciju rezultata vrednovanja ciljanim skupinama. Pri planiranju diseminacije rezultata vrednovanja, potrebno je identificirati ciljane skupine i odabrati najprikladnije diseminacijske mjere, koje mogu biti Europska komisija, odbori za praćenje (operativnih) programa, tijela zadužena za korištenje europskih strukturnih i investicijskih fondova, voditelji i korisnici projekata koji se financiraju iz ESI fondova, socio-ekonomski partneri, evaluacijska zajednica ili šira javnost. Mjere za diseminaciju vrednovanja mogu biti izvješće o provedenom vrednovanju, izvršni sažetak ili kratki sažetak rezultata, posebna publikacija o vrednovanju, prezentacije (primjerice prezentacije namijenjene odboru za praćenje (operativnog) programa ili radnim skupinama za vrednovanje), konferencije ili drugi događaji, priopćenja za medije i sl.

Inzistiranje na navedenim procesima rezultirat će sustavnim dijalogom onih koji donose politike i stručnjaka za vrednovanje te razvojem kulture vrednovanja koja cijeni profesionalne standarde, neovisnost, učenje iz iskustva i politiku zasnovanu na dokazima. Rezultat uspješnog ostvarenja ovoga cilja bit će kontinuirano unapređivanje javne politike korištenjem rezultata vrednovanja kao i izrada kvalitetnih programskih dokumenata koji će u potpunosti odgovoriti potrebama.

Mjere koje je potrebno provesti:

- Uspostava i osiguravanje postupaka za sustavno praćenje rezultata, nalaza i preporuka vrednovanja te postupaka za provedbu i za praćenje provedbe mjera kako bi se osiguralo da preporuke vrednovanja budu primijenjene,
- Podizanje svijesti o aktivnostima i učincima vrednovanja, jačanjem kapaciteta, kroz organiziranje evaluacijskih međunarodnih konferencija, diseminaciju i objavu rezultata vrednovanja i izvješća o provedenim vrednovanjima, provedbu odgovarajućih radionica i vezanih edukacija,
- Uspostava „knowledge brokeringa“ (posrednika znanja) u ustrojstvenim jedinicama nadležnim za provođenje vrednovanja.

5.3 Cilj 3. - Izgradnja kapaciteta za planiranje, ugovaranje i vođenje vrednovanja i korištenje rezultata vrednovanja

Osiguranje i jačanje odgovarajućih administrativnih kapaciteta nužno je, imajući u vidu važnost učinkovitosti cjelokupnog procesa vrednovanja, koji uključuje ugovaranje, upravljanje i korištenja rezultata vrednovanja provedbe ESI fondova.

Uredbom (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. određeno je da države članice osiguravaju raspoloživost odgovarajućih kapaciteta za provođenje vrednovanja tijekom programskog razdoblja.

Jačanje administrativnih kapaciteta jedinica za vrednovanje na razini Sporazuma o partnerstvu i vrednovanje (operativnih) programa pratit će Međuresorna evaluacijska radna skupina (MERS), a putem podataka prikupljenih od članova/ica MERS-a kroz obrazac Inikativni ljudski resursi za provedbu vrednovanja u Koordinacijskom tijelu i u tijelima u sustavima upravljanja i kontrole, koji je sastavni dio Poslovnika o radu MERS-a.

Izgradnja kapaciteta vrednovanja bit će usmjerena na više razina, odnosno kroz više mjera:

1) Osiguravanje dovoljnog broja službenika/ca za poslove vrednovanja preraspodjelom ili dodatnim zapošljavanjem

2) Jačanje potrebnih znanja i vještina službenika/ca

Aktivnosti za jačanje znanja i vještina službenika/ca u području vrednovanja uključivat će:

- Utvrđivanje stanja kapaciteta vrednovanja unutar tijela upravljanja, koja će utvrditi broj i stručnost, odnosno potrebe za jačanjem istih (kvantitativno i kvalitativno),
- Sustavno jačanje kapaciteta sudjelovanjem na izobrazbama o vrednovanju,
- Razmjena iskustva i informacija o vrednovanjima u tijeku, metodologijama i istraživačkim tehnikama te načinu unapređenja funkcioniranja procesa,
- Širenje znanja o vrednovanjima i njihovim rezultatima,
- Organiziranje izobrazbe, radionica i konferencija na temu vrednovanja, razmjena dobre prakse te sudjelovanje na konferencijama.

Kako bi se nadogradila dosada stečena znanja i iskustva, službenici uključeni u procese vrednovanja pohađat će obrazovne programe o različitim područjima vrednovanja, koji će biti osmišljeni na temelju prethodno utvrđenog stanja kapaciteta. Indikativni popis programa na razini ESIF-a uključuje:

- Temeljna pitanja vrednovanja (uz naglasak na podacima potrebnim za provedbu budućih vrednovanja)
- Zahtjevi vrednovanja u financijskom razdoblju 2014.-2020.
- Upravljanje Planom vrednovanja
- Provedba vrednovanja i izvješćivanje o rezultatima vrednovanja
- Modeli vrednovanja, metode i tehnike
- Primjena informatičkih alata u vrednovanjima

- Organiziranje i provođenje nabava vrednovanja
- Kvalitetno upravljanje vanjskim vrednovanjima
- Praćenje provedbe zaključaka i nalaza vrednovanja
- Knowledge brokering, odnosno posredništvo u prijenosu znanja
- Korištenje i širenje rezultata vrednovanja.

3) Jačanje unutarnjih ustrojstvenih jedinica za područje vrednovanja

U smislu jačanja kapaciteta na razini institucionalnog okvira za provedbu ESIF-a, preporučuje se izdvajanje poslova vrednovanja u zasebne ustrojstvene jedinice, kao i grupiranje službenika/ca koji rade na poslovima vrednovanja u iste ustrojstvene jedinice.

4) Poticanje umrežavanja i međuinstitucionalnog koordiniranja aktivnosti

Poticanje umrežavanja i međuinstitucionalnog koordiniranja aktivnosti odnosi se na potrebu međusobno jačeg povezivanja institucija koje ugovaraju vrednovanja kao i njihovog povezivanja s obrazovnim i znanstvenim institucijama, u smislu razmjene znanja i vještina, ali i podataka, metoda i sl. potrebnih u procesima vrednovanja.

5.4 Akcijski plan za provedbu Strategije

Radi praćenja provedbe ciljeva i odgovarajućih mjera ove Strategije, izrađen je Akcijski plan za provedbu Strategije (Dodatak 1.) s pripadajućim mjerama, očekivanim rezultatima, indikativnim rokovima, predviđenim izvorima financiranja te nadležnim tijelima/institucijama.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u svojstvu Koordinacijskog tijela pripremit će jednom godišnje (u ožujku (odnosno najkasnije do 31. ožujka tekuće godine), počevši od 2019. godine) izvješće o provedenim aktivnostima i ostvarenim pokazateljima u prethodnoj godini. Prijedlog izvješća podnosi se na razmatranje članovima/icama MERS-a najkasnije 15 dana prije dana održavanja sjednice.

6 Vodeća načela i standardi vrednovanja

Kvaliteta aktivnosti vrednovanja ovisi o doprinosima naručitelja vrednovanja i pružatelja usluga, kao i njihovoj međusobnoj suradnji. S ciljem poboljšanja procesa vrednovanja, povećanja kvalitete usluga vrednovanja i unapređenja korištenja rezultata vrednovanja, u svim aktivnostima, naručitelji i pružatelji usluga vrednovanja trebaju biti vođeni utvrđenim načelima i standardima. Kako bi se osiguralo da pružatelji usluga slijede standarde pri pripremi prijedloga i pružanju usluga vrednovanja, naručitelji moraju u opisu poslova i ugovora za usluge vrednovanja jasno naznačiti potrebu poštivanja određenih načela i standarda.

6.1 Vodeća načela vrednovanja

Načela kojima će biti vođeni procesi vrednovanja su sljedeća:

- **Vlasništvo i upravljanje Strategijom i planovima vrednovanja**

Ciljevi Strategije mogu se postići ako postoji jasno vlasništvo nad Strategijom kao i odgovornost za provedbu mjera koje predviđa.

Koordinacijsko tijelo je nadležno za sveobuhvatno upravljanje ovom Strategijom, u suradnji s nadležnim upravljačkim tijelima.

Koordinacijsko tijelo odgovorno je za upravljanje vrednovanjima iz svoje nadležnosti, utvrđena planom vrednovanja, kao i za utvrđivanje opisa poslova, pitanja vrednovanja te financijskih i administrativnih resursa.

Upravljačka tijela i evaluacijske upravljačke/radne skupine za svaki pojedini program odgovorne su za upravljanje pojedinim vrednovanjima iz svoje nadležnosti, utvrđena planom vrednovanja, kao i za utvrđivanje opisa poslova, pitanja vrednovanja te financijskih i administrativnih resursa.

Kako bi se ovo načelo ostvarilo, nužna je uska suradnja Koordinacijskog tijela, kao vlasnika Strategije i ostalih relevantnih tijela u odgovarajućim sustavima upravljanja i kontrole ESIF-a, kao partnera i aktivnih sudionika u provedbi Strategije, ali istovremeno i tijela odgovornih za provođenje određenih mjera iz Akcijskog plana za provođenje Strategije.

- **Neovisnost**

U svrhu osiguranja vjerodostojnosti rezultata vrednovanja, vrednovanja provode tijela (unutarnja ili vanjska) koja su funkcionalno neovisna tijekom cijelog procesa vrednovanja. Nadležna tijela koja ugovaraju vrednovanja trebaju uvažavati činjenicu da je uloga stručnjaka za vrednovanje davanje konstruktivne kritike i stručne prosudbe, čiji je cilj unaprijediti kvalitetu programa.

- **Planiranje**

Vrednovanja je obvezno utvrditi u planovima vrednovanja, uz obavezu izrade opisa poslova za provedbu vrednovanja, kako bi se definirala svrha i djelokrug vrednovanja, opisale metode koje će se koristiti, utvrdili resursi, potrebno vrijeme za provedbu vrednovanja i sl. Vrednovanja učinka potrebno je planirati imajući u vidu vrijeme potrebno da se očekivani rezultati mogu pojaviti, ali i potrebu da se njihovi nalazi moraju pravovremeno uključiti u procese upravljanja javnim politikama.

- **Razmjernost**

Načelo razmjernosti odnosi se na broj i opseg vrednovanja predloženih i provedenih tijekom provedbe programa. Pokrenuta vrednovanja trebaju biti u razmjeru s opsegom i resursima programa ili mogućim rizičnim područjima povezanim s provedbom programa.

- **Metode i alati vrednovanja**

Stručnjaci za vrednovanje mogu koristiti različite metode i alate vrednovanja kako bi najučinkovitije odgovorili na pitanja vrednovanja. Koje će točno metode i alate odabrati ovisit će o vrsti vrednovanja, kao i programu koji se vrednuje odnosno predmetu vrednovanja. Moguće je koristiti kvalitativne i kvantitativne podatke, podatke koji su već dostupni i one koje tek treba prikupiti i analizirati (primjerice analiza podataka, intervjui, istraživanja, pregled literature/dokumentacije, studije slučaja, fokus grupe, kontrolne grupe i sl.). Izvješća o provedenim vrednovanjima (nalazi vrednovanja) moraju biti potkrijepljeni odgovarajućim dokazima.

- **Transparentnost**

Potrebno je uspostaviti transparentan sustav cijelog procesa – od planiranja opisa poslova do objave izvješća. Rezultati provedbe vrednovanja stavljaju se na raspolaganje javnosti. Objavljivanje rezultata provedbe vrednovanja predstavlja dobru praksu u interesu transparentnosti, i u svrhu poticanja javne rasprave o nalazima vrednovanja. Preporuke dobivene postupkom vrednovanja potrebno je podijeliti s dionicima kojih se očekivani rezultati programa/intervencije neposredno tiču.

- **Partnerstvo**

Europska komisija preporučuje uključivanje partnera u cijeli proces vrednovanja i predlaže praćenje učinkovitosti načela partnerstva u provedbi (operativnih) programa za razdoblje 2014.-2020. Partneri u procesu vrednovanja moraju biti odabrani na temelju jasnih kriterija, uzimajući u obzir temu i specifičnosti aktivnosti vrednovanja. Naručitelj vrednovanja odlučit će u kojoj fazi i kako će partneri moći sudjelovati u projektu. Partneri mogu biti angažirani putem institucionalnih oblika partnerstva (npr. odbora, povjerenstava, radnih skupina, tematskih mreža) ili na *ad hoc* osnovi kroz korištenje procedura za informiranje i savjetovanje. Partnerstvo se također treba održati između nacionalnih tijela nadležnih za vrednovanje i Europske komisije.

- **Razvoj kulture vrednovanja**

Strategija vrednovanja predstavlja važan korak u razvoju kulture vrednovanja u Hrvatskoj. Forum za raspravu te unapređivanje mjesta koje vrednovanje ima u sustavima upravljanja i kontrole ESIF u Republici Hrvatskoj je Međuresorna evaluacijska radna skupina. Napori će se usmjeravati od vrednovanja kao sredstva izvještavanja prema vrednovanju kao metodi trajnog unapređivanja i upravljanja.

6.2 Standardi vrednovanja

Strategija vrednovanja predviđa minimalne standarde vrednovanja za njihovo planiranje, provedbu i korištenje rezultata, a namijenjeni su naručiteljima i pružateljima usluga vrednovanja, s ciljem osiguranja visokokvalitetnih izvješća o vrednovanju i unapređenja korištenja rezultata vrednovanja.

6.2.1 Planiranje aktivnosti vrednovanja

Aktivnosti vrednovanja predviđene u planu vrednovanja moraju osigurati da se djelotvornost, učinkovitost i dugoročni učinci (operativnog) programa (ili bilo kojeg njegovog dijela) sustavno procjenjuju. Plan vrednovanja potrebno je izraditi u suradnji sa svim dionicima, uz poštivanje načela razmjernosti i s obzirom na ciklus intervencija i potrebe vrednovanja.

Potrebno je uspostaviti adekvatan raspored za aktivnosti vrednovanja, čime se osigurava unos rezultata vrednovanja u proces odlučivanja (izrade odnosno dopune programa i sl.). Početak programskog razdoblja treba iskoristiti za mjerenje dugoročnih učinaka iz prethodnog programskog razdoblja, pogotovo ako je vjerojatno da će se nastaviti i u novom programskom razdoblju. Druga vrednovanja dugoročnih učinaka trebaju biti planirana u kasnijoj fazi provedbe, tj. tijekom druge polovice programskog razdoblja, ovisno o tijeku provedbe operativnih programa.

Obzirom na zahtjeve za primjenom strožih evaluacijskih pristupa ili metoda (vrednovanje utemeljeno na teoriji, vrednovanje protučinjeničnog učinka, ekonometrijsko modeliranje, itd.) u razdoblju 2014.-2020. i njihovih troškova, aktivnosti vrednovanja moraju imati osigurana odgovarajuća financijska sredstva. Financijska sredstva potrebna za određeno vrednovanje utvrđuju se prema vrsti i opsegu vrednovanja, koje je potrebno izvršiti, kao i složenosti metodologije koja će se primijeniti.

6.2.1.1 Planiranje administrativnih kapaciteta

Svako ministarstvo odnosno tijelo državne uprave odgovorno za aktivnosti vrednovanja određuje osobu(e), čije su funkcije jasno definirane i povezane s planiranjem, provedbom, diseminacijom i korištenjem rezultata vrednovanja (može biti kombinirano s funkcijom praćenja), pri čemu se treba voditi računa o ranije navedenom načelu neovisnosti.

Svako tijelo dužno je osigurati (kvantitativno i kvalitativno) dostatne administrativne kapacitete za provođenje vrednovanja.

U smislu jačanja kapaciteta na razini sustava upravljanja, preporučuje se izdvajanje poslova vrednovanja u zasebne ustrojstvene jedinice, kao i grupiranje službenika/ca koji rade na poslovima vrednovanja u iste ustrojstvene jedinice.

6.2.1.2 Uspostava procedura za provođenje vrednovanja

Sukladno članku 6. stavak 2. točka 10. Zakona, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, u svojstvu Koordinacijskog tijela, izrađuje i nadzire provedbu Strategije vrednovanja, koja sadrži opće ciljeve i metodologiju vrednovanja za sve programe financijskog razdoblja 2014.-2020.

Upravljačka tijela, između ostalog, donose i smjernice kojima se utvrđuju uvjeti za provođenje vrednovanja.

6.2.1.3 Planiranje pojedinačnog vrednovanja

Vrednovanje mora zadovoljiti potrebe za donošenjem odluka ili izvješćivanjem, biti od važnosti i relevantno za donositelje odluka, druge dionike i širu javnost. Opis poslova mora biti visoke kvalitete (s jasnim ciljevima i zadacima, specifičnim pitanjima vrednovanja, odgovarajućim metodama vrednovanja, itd.) te izrađen uz uspostavljenu učinkovitu suradnju. Usluge vrednovanja moraju biti osigurane na vrijeme, u skladu sa zahtjevima o javnoj nabavi. Vrednovanje mora biti dobro strukturirano (operativna pitanja vrednovanja, usklađena metodologija vrednovanja) u početnoj fazi. Informacije dobivene prikupljanjem i analizom podataka moraju biti pouzdane, točne i dovoljne da odgovore na pitanja vrednovanja kako bi služile kao temelj za rezultate i zaključke vrednovanja. Mjere unutarnje i vanjske kontrole kvalitete nužno je provoditi, kao i uspostaviti upravljanje rizicima. Naručitelji i pružatelji usluga moraju učinkovito međusobno surađivati te se pridržavati etike vrednovanja.

Planiranje pojedinačnog vrednovanja započinje pregledom strateške potrebe za vrednovanjem utvrđenom u planu vrednovanja i razradom ciljeva vrednovanja. Ako je potrebno, dodatna vrednovanja, koja nisu uključena u plan vrednovanja, mogu se pokrenuti na temelju novih i specifičnih potreba za vrednovanjem. U pravilu, potreba za vrednovanjem odnosi se na potrebu za poboljšanjem intervencija i odgovornosti, dok predmet, ciljevi i svrha određenog vrednovanja ovise o napretku u provedbi (operativnih) programa, potrebi za njihovim mijenjanjem, praćenju rezultata, vanjskim čimbenicima, potrebi za davanjem informacija Europskoj komisiji ili državnim tijelima. Predmet, ciljevi i svrha planiranih vrednovanja se u pravilu ne bi smjeli poklapati s predmetom, ciljevima i svrhom već provedenih vrednovanja, osim ako ponovljeno vrednovanje ne donosi dodanu vrijednost u odnosu na prvotno vrednovanje.

Ovisno o potrebi za vrednovanjem i vrsti, projekt vrednovanja mora imati dobro definiran predmet, ciljeve, svrhu, koristi (neposredni rezultati, rezultati i dugoročni učinci), proračun i druge relevantne informacije. Mora biti logično strukturiran, tj. svi elementi moraju biti međusobno usklađeni: ciljevi vrednovanja moraju odgovarati rezultatu i izlaznim podacima, proračun mora biti u skladu s ciljevima i svrhom, itd. Projekt vrednovanja može se izraditi korištenjem logičke matrice, koja omogućuje povezivanje vertikalne logike projekta (ciljevi, svrha, itd.) s objektivno mjerljivim pokazateljima (izlaznim podacima, rezultatima i dugoročnim učincima) i vanjskim čimbenicima (pretpostavke i rizici). Ove informacije koristit će se pri izradi opisa poslova za određenu aktivnost vrednovanja.

6.2.1.4 Opis poslova

Kvalitetna i precizna priprema opisa poslova za vanjske stručnjake za vrednovanje predstavlja važan preduvjet za postizanje ciljeva vrednovanja i kvalitetnih rezultata.

Opis poslova izrađuje se tijekom planiranja procesa vrednovanja i obuhvaća sve aspekte provedbe vrednovanja – ulogu i obveze stručnjaka za vrednovanje, trajanje ugovora, predviđena financijska sredstva, ciljeve vrednovanja, metodologiju koja se koristi, razrađena evaluacijska pitanja i drugo. Opis poslova na sažeti način treba pružiti sve potrebne informacije kako bi predstavljao osnovu za sklapanje ugovora sa stručnjacima za vrednovanje.

U pogledu ugovora sa stručnjacima za vrednovanje, upravljačka tijela i KT zaduženi su osigurati:

- izradu opisa poslova za planirane postupke vrednovanja,
- provedbu javne nabave,
- koordinaciju svih aktivnosti vezanih uz rad izabranih stručnjaka za vrednovanje i praćenje njihovoga rada.

Prije početka postupka javne nabave naručitelj je obvezan imenovati stručno povjerenstvo za javnu nabavu koje priprema i provodi postupak nabave¹⁷.

Opis poslova uključuje sljedeće informacije:

- **Pozadina i kontekst**

Pozadina i kontekst predmeta vrednovanja usmjeren je na sljedeća pitanja značajna za vrednovanje:

- normativni okvir,
- jasno izloženi ciljevi intervencije i logika intervencije,
- vremenski okvir te napredak ostvaren u trenutku vrednovanja,
- ključni dionici uključeni u intervenciju,
- ključni organizacijski, društveni, politički i gospodarski faktori na međunarodnoj, nacionalnoj i regionalnoj razini, koji imaju utjecaja na implementaciju intervencije,
- prethodno provedene studije i vrednovanja o intervenciji.

- **Cilj i obuhvat vrednovanja**

Cilj vrednovanja definira što vrednovanje namjerava pokazati, u vidu kvantificiranog učinka ili analize mehanizama koji proizvode učinak. Preporuča se utvrditi dva do tri cilja, koji će se detaljno analizirati. Obuhvat vrednovanja odnosi se na realno postavljen okvir vremenskog razdoblja, geografske pokrivenosti, tema vrednovanja i ciljanih grupa u odnosu na svrhu i pitanja vrednovanja.

- **Svrha i korisnici vrednovanja**

Opis poslova treba definirati jasnu i realnu svrhu vrednovanja. Pored toga, potrebno je definirati tko su korisnici nalaza vrednovanja te kako će se nalazi koristiti.

- **Pitanja i zadaće vrednovanja**

Potrebno je definirati logični slijed zadaća vrednovanja u svrhu osiguravanja dokaza vrednovanja. Za svaku zadaću potrebno je razviti pitanja vrednovanja, koja trebaju biti povezana sa stvarnom potrebom za razumijevanjem određenog predmeta vrednovanja odnosno identifikacijom eventualnog novog rješenja. Pitanja vrednovanja moraju biti

¹⁷ Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine, 120/2016) – Članak 197. Stručno povjerenstvo za javnu nabavu

jednostavno definirana te na njih mora biti moguće odgovoriti. Posljedično, zaključci vrednovanja moraju dati jasne odgovore na pitanja vrednovanja te biti utemeljeni na analiziranim dokazima i prosudbama stručnjaka za vrednovanje. Pitanja vrednovanja moraju biti usmjerena ka doprinosu razvoju i organizacijskoj efektivnosti, a mogu biti grupirana prema kriterijima vrednovanja (npr. relevantnosti, učinkovitosti, djelotvornosti, korisnosti, održivosti).

- **Pristup i metodologija**

U opisu poslova, koji je sastavni dio dokumentacije za provođenje javne nabave, preporuča se dati okvir u kojem stručnjaci za vrednovanje mogu ponuditi metode kojima će se koristiti. U pogledu vrednovanja učinka, opis poslova treba zahtijevati kratak pregled izvora podataka potrebnih u cilju dobivanja pregleda promjene koja podupire intervenciju (putem pregleda dokumentacije, razgovora i istraživanja). U pogledu vrednovanja utemeljenog na teoriji, opis poslova treba postaviti zahtjeve za identifikacijom metoda, kojima će se koristiti u svrhu prikupljanja informacija o uzročnim vezama i sl. (putem istraživanja, razgovora, fokus grupa, studija slučaja i sl.). U pogledu vrednovanja protučinjeničkog učinka, koje treba započeti teorijom intervencija (kako bi se istražilo identificiranje varijabli rezultata), opis poslova treba uključivati informacije o dostupnim podacima (putem usporedbe ili kontrolne grupe).

- **Vremenski raspored i dostava izvješća o provedenim vrednovanjima**

Opis poslova definira sve vrste nalaza vrednovanja, koje je obvezan dostaviti stručnjak za vrednovanje s podacima o očekivanim rokovima, formatima, sadržaju, dužini i korisnicima. Preporuča se definirati zahtjev za sažetkom na engleskom jeziku. Potrebno je definirati zahtjev za sljedećim izvješćima o provedenom vrednovanju:

- početno izvješće (*engl. inception report*), koje donosi detaljan opis metodologije potrebne za odgovore na pitanja vrednovanja, predložene izvore informacija i postupak njihovog prikupljanja, detaljni raspored plana rada, popis izvješća te predstavljanje uloge svakog člana/ice tima za vrednovanje,
- nacrt izvješća o provedenom vrednovanju, potreban za raspravu među uključenim dionicima,
- završno izvješće o provedenom vrednovanju, koje sadrži sažetak, opis intervencija, svrhu vrednovanja, metodologiju, nalaze, odgovore na pitanja vrednovanja – zaključke, preporuke i dodatke.

Preporuča se definirati zahtjev za jednim ili više međuizvješća (posebice kada je riječ o složenijim vrednovanjima) te mjesečnim zahtjevima o napretku.

- **Sastav tima stručnjaka za vrednovanje i njihove potrebne kompetencije**

Opis poslova mora definirati proces javne nabave za izbor stručnjaka za vrednovanje. U slučaju zahtjeva za timom stručnjaka, potrebno je odrediti voditelja tima te je za sve članove/ice tima potrebno precizno definirati uloge i odgovornost. Naručitelj vrednovanja može odrediti uvjete tehničke i stručne sposobnosti kojima se osigurava da gospodarski subjekt koji će provoditi vrednovanje ima potrebne ljudske i tehničke resurse te iskustvo potrebno za izvršenje ugovora o javnoj nabavi na odgovarajućoj

razini kvalitete, a osobito zahtijevati da gospodarski subjekt ima dovoljnu razinu iskustva, što se dokazuje odgovarajućim referencijama iz prije izvršenih ugovora.¹⁸ Opis poslova također sadržava i izjavu o nepostojanju sukoba interesa te može sadržavati detaljnu razradu sustava osiguranja kvalitete za svako izvješće o provedenom vrednovanju kao i zahtjeve za osiguranjem odgovarajućih vremenskih i ljudskih resursa.

- **Upravljanje**

Opis poslova daje detaljan pregled zahtjeva za potrebe javne nabave u pogledu uloga i odgovornosti svakog člana/ice tima za vrednovanje, pregled uloga i odgovornosti korisnika vrednovanja, sudjelovanja drugih relevantnih dionika, uključenost vanjskih stručnjaka u pogledu davanja doprinosa i pregleda dostavljenih izvješća vrednovanja.

- **Financijski resursi**

Prema Zakonu o javnoj nabavi (Narodne novine, 120/2016), procijenjena vrijednost nabave vrednovanja mora biti valjano određena u trenutku početka postupka javne nabave, a naručitelj je dužan navesti navedenu vrijednost u obavijesti javne nabave (Članak 16. Zakona). Preporučeno je povezivanje plaćanja s dostavom, odnosno odobravanjem pojedinih izvješća (početno izvješće, međuizvješće, završno izvješće).

- **Otvaranje poziva**

Opis poslova koristi se za provedbu postupka javne nabave, u svrhu zahtjeva prijedloga od strane ponuđača. U tom pogledu, opis poslova daje detaljne zahtjeve u pogledu formata, sadržaja i podnošenja prijava (struktura, rokovi, kriteriji odabira i mogućnosti pojašnjenja s rokovima).

6.2.2 Javna nabava

Javna nabava treba osigurati kvalitetne usluge vrednovanja u skladu sa zakonitim postupcima nabave. Usluge vrednovanja moraju se nabaviti pravovremeno, tako da se rezultati vrednovanja mogu koristiti u svrhu odlučivanja o poboljšanju intervencija ili odgovornosti za korištenje ESI fondova. Prijedlozi dostavljeni od strane pružatelja usluga moraju se ocijeniti prema načelu ekonomičnosti. Pružatelji usluga, prilikom podnošenja prijedloga, moraju procijeniti troškove potrebne za pružanje kvalitetnih usluga vrednovanja. Pružatelji usluga imaju pravo zatražiti detaljnije rezultate postupka nabave (vrednovanja prijedloga) kako bi dobili povratne informacije o prednostima i slabostima u vidu konkurentnosti podnesenih prijedloga.

¹⁸ Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine, 120/2016) – Članak 259. Tehnička i stručna sposobnost

6.2.3 Provedba vrednovanja

6.2.3.1 Prikupljanje podataka

Podaci prikupljeni tijekom vrednovanja prilažu se izvješću o provedenom vrednovanju, a njihove datoteke (npr. datoteke anketa, intervjua i administrativnih podataka) predaju se naručitelju.

Nadležna ministarstva i druga javna tijela moraju osigurati prikupljanje podataka za aktivnosti vrednovanja, a posebno podatke za mjerenje zajedničkih i specifičnih indikatora praćenja. Svrha analize podataka i interpretacije je analizirati prikupljene evaluacijske podatke i interpretirati ih prema kriterijima postavljenim za odgovaranje na evaluacijska pitanja. Temeljnost podataka vrednovanja mora biti primjerena opsegu vrednovanja i operacionalizacije pitanja vrednovanja. Pružatelj usluga mora osigurati informacije odgovarajuće kvalitete (pravilne, dostatne i pouzdane) koje stručnjacima za vrednovanje omogućuju odgovaranje na pitanja vrednovanja.

6.2.3.2 Kontrola kvalitete i identificiranje rizika

Kvaliteta usluga vrednovanja osigurana je kroz vanjske i unutarnje mjere kontrole kvalitete. Vanjska kontrola kvalitete usluga vrednovanja leži u odgovornosti osobe koju imenuje naručitelj. Vanjska kontrola kvalitete može uključivati i državne službenike u jedinicama za vrednovanja. Osoba odgovorna za vrednovanja (predstavnik naručitelja) i državni službenici u jedinicama za vrednovanja moraju biti aktivni u komentiranju izvješća o procjeni i raspravljanju o njima s pružateljem usluga, zahtijevati uklanjanje svih nedostataka vezanih za kvalitetu iz evaluacijskog izvješća i, po potrebi, predlagati izmjene i dopune ugovora te poduzimati sve druge radnje potrebne za osiguranje kvalitete vrednovanja. Prije odobravanja završnog izvješća o provedenom vrednovanju, naručitelj mora provjeriti njegovu kvalitetu što pomaže eliminirati nedostatke izvješća i omogućava praćenje promjena u kvaliteti usluga vrednovanja.

Održavanje unutarnje kvalitete usluge predstavlja dužnost voditelja projekta vrednovanja ili nadležnog stručnjaka. Pri provedbi projekta vrednovanja, pružatelj usluga može koristiti širok spektar mjera unutarnje kontrole kvalitete: zadovoljavanje općih standarda kvalitete upravljanja ili posebnih zahtjeva za kvalitetu vrednovanja ESI fondova, primjenjivanje uputa ili smjernica koje propisuju različite pristupe ocjenjivanja ili metode, provođenje unutarnje kontrole izvješća o vrednovanjima i radnih dokumenata, mjerenje kvalitete usluge vrednovanja, itd.

Sukladno preporuci Europske komisije, službenici koji provode interna vrednovanja ne bi trebali biti uključeni u pripremu i provedbu programa, poštujući pri tome načelo neovisnosti.

Iznimno je važno identificirati rizike u procesu vrednovanja i upravljati njima. Najčešći rizici koji imaju najveći negativan utjecaj na rezultate vrednovanja odnose se na nedovoljnu dostupnost podataka potrebnih za vrednovanja. Ostali rizici koje treba uzeti u obzir su izmjenjivanje osoba odgovornih za vrednovanja ili stručnjaka za vrednovanje, njihovo

ograničeno sudjelovanje u procesu vrednovanja, odgode u javnoj nabavi, izvršenju aktivnosti vrednovanja i dostavi izvješća, te nepotpunost izvješća o provedenom vrednovanju.

Kako bi se postigli rezultati vrednovanja visoke kvalitete, izvješće o provedenom vrednovanju mora biti jasno, konkretno i lako razumljivo, pružati odgovore na sva pitanja vrednovanja i formulirati zaključke bazirane na analizi. Izvješće o provedenom vrednovanju mora sadržavati preporuke koje zadovoljavaju standarde kvalitete (valjanost, jasnoća, pravovremenost, provedivost, djelotvornost). Preporuke vrednovanja moraju formulirati stručnjaci za vrednovanje u dogovoru s naručiteljima i drugim nadležnim tijelima. Naručitelj odlučuje o konačnom primatelju preporuka, koji će ih provoditi u skladu sa svojom nadležnosti. O preporukama vrednovanja treba se raspravljati na sastancima s naručiteljem i drugim dionicima, a pružatelj usluga mora u obzir uzeti njihove pisane prijedloge i prema njima poboljšati preporuke.

Uz izvješće o provedenom vrednovanju mora biti priložen izvršni sažetak, izrađen kao prikladan za donositelje odluka. Izvršni sažetak sažima početne informacije, logiku i metodologiju, rezultate vrednovanja, zaključke i preporuke, daje kratak opis metodološkog okvira, naznačuje jasne veze između nalaza i zaključaka vrednovanja, predstavlja primjere dobre prakse, daje konkretne odgovore na sva pitanja vrednovanja i formulira valjane zaključke i preporuke.

6.2.3.3 Suradnja između naručitelja i pružatelja usluga tijekom provedbe projekata vrednovanja

Naručitelj i pružatelj usluga moraju surađivati tijekom cijelog razdoblja projekta vrednovanja. Tijekom faze prikupljanja podataka, naručitelj bi trebao omogućiti stručnjacima za vrednovanje da se upoznaju s dostupnim relevantnim informacijama, dati podatke dobivene praćenjem, koji bi mogli biti korisni za vrednovanja, pomoći pružatelju usluga u pronalaženju podataka koji nedostaju ili javno nedostupnih podataka javnih institucija ili korisnika ESI fondova. Predstavnicima naručitelja mogu biti angažirani u intervjuima, anketama, fokus grupama i drugim aktivnostima vrednovanja.

Suradnja između naručitelja i pružatelja usluga je od najveće važnosti pri izradi zaključaka i preporuka. Nužno je osigurati što češću i sadržajnu uključenost čelnika naručitelja u razmatranje preporuka.

6.2.4 Etika vrednovanja (evaluacijska etika)

Evaluacijska etika definira se kao sustav vrijednosti i uvjerenja, koji utječe na izbore koji su napravljeni tijekom vrednovanja. Naručitelji i davatelji usluga moraju se pridržavati standarda evaluacijske etike propisanih od strane Europske komisije¹⁹.

Naručitelji moraju slijediti načelo objektivnosti i nepristranosti u procesu nabave i vrednovanja ponuda. Pružatelji usluga moraju se pridržavati načela povjerljivosti, izbjegavati pritisak na ciljne skupine koje nisu voljne sudjelovati u vrednovanju, osigurati informativni

¹⁹ SEC(2007)213. COMMUNICATION TO THE COMMISSION: Responding to Strategic Needs: Reinforcing the use of evaluation (Annex II)

sadržaj te ne ugrožavati integritet članova organizacija koji su pristali sudjelovati u vrednovanju. Slijedeći princip uzajamnosti, stručnjaci za vrednovanje moraju omogućiti osobama koje su sudjelovale u vrednovanju upoznavanje s rezultatima vrednovanja.

Pružatelji usluga moraju biti neovisni od utjecaja naručitelja i drugih dionika. Oni moraju zadovoljiti zahtjeve integriteta i objektivnosti, izbjеći ili obznанiti bilo kakav sukob interesa. Stručnjaci za vrednovanje moraju primjenjivati postupke transparentnog komuniciranja s ciljanim skupinama. U slučajevima kod kojih postoji znatan rizik neobjektivnog vrednovanja, potrebno je provođenje nadzora nad vrednovanjem od strane neovisnog stručnjaka.

Sve tehnike prikupljanja podataka koje se koriste za aktivnosti vrednovanja moraju se ispravno koristiti, osiguravajući pravilno korištenje baza podataka i zaštitu podataka (npr. lozinke baza podataka, informacije za ograničenu uporabu), jamčeći triangulaciju izvora informacija, navodeći sve izvore informacija koji su korišteni za vrednovanje, ispunjavajući sve uvjete zaštite intelektualnog vlasništva. Izvori podataka korišteni za vrednovanje moraju se na odgovarajući način citirati.

6.2.5 Diseminacija i uporaba rezultata vrednovanja

S ciljem unapređenja korištenja rezultata vrednovanja i provedbe preporuka, potrebno je osigurati diseminaciju rezultata vrednovanja ciljanim skupinama. Pri planiranju diseminacije rezultata vrednovanja, potrebno je identificirati ciljane skupine i odabrati najprikladnije diseminacijske mjere.

Ciljane skupine vrednovanja mogu biti Europska komisija, odbori za praćenje (operativnih) programa, čelnici tijela zaduženih za koordinaciju, upravljanje i kontrolu europskih strukturnih i investicijskih fondova, te ostali zaposleni na poslovima Koordinacijskog tijela, te tijela u sustavima upravljanja i kontrole europskih strukturnih i investicijskih fondova, voditelji i korisnici projekata koji se financiraju iz ESI fondova, socio-ekonomski partneri, evaluacijska zajednica ili šira javnost.

Mjere za diseminaciju vrednovanja mogu biti (indikativna lista):

- izvješće o provedenom vrednovanju,
- izvršni sažetak ili kratki sažetak rezultata,
- posebna publikacija o vrednovanju,
- prezentacije (primjerice prezentacije namijenjene odboru za praćenje (operativnog) programa ili radnim skupinama za vrednovanje),
- konferencije ili drugi događaji,
- priopćenja za medije i sl.

Pri diseminaciji rezultata vrednovanja (osobito vrednovanja dugoročnih učinaka), potrebno je posebnu pozornost posvetiti pozicijama upravljanja čije je sudjelovanje potrebno u cilju promicanja provedbe određenih preporuka (posebno onih strateških).

Po preporuci Europske komisije, sva izvješća o vrednovanjima moraju biti dostupna javnosti. Sva izvješća o provedenim vrednovanjima objavljuvat će se na internet stranici www.struktumifondovi.hr.

Glavni načini korištenja rezultata vrednovanja:

- Korištenje znanja proisteklih iz procesa vrednovanja - Vrednovanjem se prikupljaju nove informacije, sistematiziraju se već dostupni podaci i rade izračuni, odnosno proizvodi se novo znanje koje mogu koristiti naručitelji, dionici i šira javnost.
- Korištenje preporuka dobivenih vrednovanjem za opravdanost donošenja odluka - Uvidi i zaključci sadržani u vrednovanju koriste se u procesu donošenja odluka.

Informacije o provedenim vrednovanjima, izvješća i sažeti rezultati, pomažu učenju iz provedbe (operativnih) programa kako bi se ostvarila bolja prilagodba postavljenim ciljevima i poboljšanja na individualnoj, institucionalnoj i sustavnoj razini. Novo znanje proizvedeno u procesu vrednovanja će se koristiti u pripremi izvješća o napretku u provedbi programa, za izvještavanje Europske komisije, u pripremi određenih dokumenata potrebnih u tijelima u sustavu upravljanja i kontrole, u pripremi izjava predstavnika/ca tijela na konferencijama, javnim prezentacijama, sastancima predstavnika/ca sustava upravljanja i kontrole, s korisnicima ESI fondova i drugim zainteresiranim skupinama, kao i istraživačima i stručnjacima.

Rezultati vrednovanja će se integrirati u proces donošenja odgovarajućih odluka o razvoju i provedbi (operativnih) programa. Dokazi navedeni u izvješćima o provedenom vrednovanju pomažu opravdano utemeljiti planirane ili nove aktivnosti.

Nakon završetka procesa svakoga vrednovanja nadzirat će se provedba preporuka. Odluku o provedbi preporuka iz određenog izvješća o provedenom vrednovanju donijet će odgovarajuće evaluacijske radne skupine i/ili odgovarajući predstavnici/e naručitelja, koji će u pravilu izraditi akcijski plan za provedbu preporuka vrednovanja, odnosno na drugi odgovarajući način uspostaviti sustav praćenja preporuka. Akcijski plan mora sadržavati konkretne mjere koje je potrebno poduzeti za provedbu preporuka, ime odgovorne osobe i rok za provedbu preporuka. Glavni cilj akcijskih planova je utvrditi kako se preporuke vrednovanja prenose u proces donošenja odluka. Akcijski planovi s prikupljenim podacima o provedbi preporuka bit će pravovremeno dostavljani MERS-u te će se o istima prema potrebi raspravljati na sjednicama MERS-a.

7 Metodološki pristup

Kako bi se postigli kvalitetni rezultati vrednovanja potrebno je utvrditi odgovarajuće metodološke pristupe kojima će se, ovisno o predmetu vrednovanja, koristiti stručnjaci za vrednovanje. Svako vrednovanje mora biti izrađeno prema dosljednoj evaluacijskoj metodologiji. Svaki metodološki izbor mora biti opravdan. Ako je moguće evaluacijska metodologija trebala bi osigurati triangulaciju²⁰ podataka, kojom se osigurava vjerodostojnost rezultata.

²⁰ Traingulacija podrazumijeva prikupljanje podataka komplementarnim metodama (npr. kvalitativno i kvantitativno) odnosno integraciju različitih pristupa u prikupljanju podataka.

Opis poslova mora pružiti popis ključnih metoda koje ovise o ciljevima, svrsi, pitanjima i predmetu vrednovanja. Ovisno o predmetu i ciljevima vrednovanja, pojedinačni metodološki pristupi kombinirat će različite dostupne istraživačke tehnike (kvantitativne i kvalitativne metode) kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri postigli pouzdani nalazi.

8 Donošenje i ažuriranje Strategije

Sukladno članku 6. stavak 2. točka 10. Zakona, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, u svojstvu Koordinacijskog tijela, izrađuje i nadzire provedbu Strategije vrednovanja, koja sadrži opće ciljeve i metodologiju vrednovanja za sve programe financijskog razdoblja 2014.-2020.

Strategiju usvaja Odlukom ministar/ica regionalnoga razvoja i fondova Europske unije.

Ova Strategija će se redovno revidirati, ovisno o rezultatima planiranih i provedenih vrednovanja i/ili promjene u regulativi, odnosno potrebama iz prakse.

DODATAK 1. Indikativni akcijski plan provedbe Strategije vrednovanja

Cilj 1.				
Osiguravanje sustavne i dosljedne primjene vrednovanja kroz cjelokupnu provedbu ESI fondova				
Mjera	Očekivani rezultati	Indikativni rok	Izvor financiranja za aktivnost	Nadležna institucija
1.1. Koordinacija i upravljanje provedbom planova vrednovanja (operativnih) programa financijskog razdoblje 2014.-2020.	Provedena vrednovanja predviđena planovima vrednovanja	Tijekom cijelog programskog razdoblja	TP	UT-ovi
1.2. Koordinacija i upravljanje provedbom plana vrednovanja Sporazuma o partnerstvu 2014.-2020.	Provedene vrednovanja predviđena planom vrednovanja	Tijekom cijelog programskog razdoblja	TP	KT
1.3. Osiguranje standardiziranog pristupa i dosljednosti u načinu na koji se vrednovanja ugovaraju, načinu na koji se njima upravlja i na koji se provode	Objavljeni planovi vrednovanja i njihova ažuriranja kao i informacije o provedenim vrednovanjima radi informiranja stručnjaka za vrednovanje o opsegu i vrsti potrebnog rada na vrednovanjima u posebnoj rubrici na www.strukturnifondovi.hr	Kontinuirano	n/p	KT, UT

	Vrednovanja provedena u skladu s metodološkim smjericama EK	Kontinuirano	TP	KT
--	---	--------------	----	----

Cilj 2.

Uključivanje rezultata vrednovanja u procese odlučivanja za provedbu ESI fondova i jačanje evaluacijske kulture

Mjera	Očekivani rezultati	Indikativni rok	Izvor financiranja za aktivnost	Nadležna institucija
2.1. Uspostava i osiguravanje postupaka za sustavno praćenje rezultata, nalaza i preporuka vrednovanja te postupaka za praćenje provedbe mjera kako bi se osiguralo da preporuke vrednovanja budu primijenjene	Uspostavljeni postupci za sustavno praćenje rezultata, nalaza i preporuka vrednovanja te postupci za praćenje provedbe mjera	2018.	n/p	MERS, KT, UT
2.2. Podizanje svijesti o aktivnostima i učincima vrednovanja jačanjem kapaciteta	Organizirana godišnja evaluacijska konferencija	Kontinuirano	TP	KT
	Sudjelovanja na evaluatorskim konferencijama	Kontinuirano	TP	KT, UT
	Objavljeni i diseminirani rezultati vrednovanja sukladno usvojenim	Kontinuirano	TP	KT, UT

	planovima vrednovanja			
	Provedene odgovarajuće radionice i vezane edukacije	Kontinuirano	TP	KT
2.3. Uspostava i održavanje „knowledge brokeringa“, odnosno posrednika znanja u ustrojstvenim jedinicama nadležnim za provođenje vrednovanja	Utvrđene potrebe i mogućnosti organizacijskih jedinica za vrednovanje u KT-u i UT-ovima	Kraj prvog tromjesečja 2018.	n/p	KT, UT
	Provedene i odslušane tematske radionice	2019.	TP	KT
	Uspostavljen „knowledge brokering“, odnosno posrednici znanja u KT-u (pilot projekt)	Kraj 2019.	n/p	KT
	Uspostavljen „knowledge brokering“, odnosno posrednici znanja u UT-ovima	2020.	n/p	UT

Cilj 3.**Izgradnja kapaciteta za planiranje, ugovaranje i vođenje vrednovanja te korištenje rezultata vrednovanja**

Mjera	Očekivani rezultati	Indikativni rok	Izvor financiranja za aktivnost	Nadležna institucija
3.1. Osiguravanje potrebnog broja službenika/ca na poslovima vrednovanja u Koordinacijskom tijelu i u tijelima u sustavima upravljanja i kontrole 2014.-2020.	Osiguran potreban broj službenika/ca na poslovima vrednovanja sukladno analizama radne opterećenosti za tekuću godinu, a prema tablici o stanju ljudskih resursa za provedbu vrednovanja u Koordinacijskom tijelu i tijelima u sustavima upravljanja i kontrole 2014.-2020.	Kontinuirano za svaku tekuću godinu razdoblja obuhvaćenog ovom Strategijom	TP	KT, UT
3.2. Jačanje potrebnih znanja i vještina službenika/ca u području vrednovanja	Utvrđeno kvalitativno stanje kapaciteta vrednovanja u tijelima - utvrđene potrebe za izobrazbama	Kontinuirano svake godine	n/p	MERS, KT, UT
	Organizirane i provedene izobrazbe o vrednovanju na temelju utvrđenih potreba	Kontinuirano	TP	KT, MERS

	<p>Uspostavljena suradnja s uspostavljenim evaluacijskim platformama (npr., REGIO Evaluation Network, European Evaluation Helpdesk for Rural Development i sl.)</p>	<p>Kontinuirano</p>	<p>TP</p>	<p>KT, UT</p>
	<p>Razmjenjena iskustva i informacije o vrednovanjima u tijeku, metodologijama i istraživačkim tehnikama te načinu unapređenja funkcioniranja procesa (zaključci MERS-a, EUS/ERS-a, razmjena informacija preko zajedničke e-mail adrese i slično).</p>	<p>Kontinuirano</p>	<p>n/p</p>	<p>MERS, KT, UT</p>
	<p>Izdvojeni poslovi vrednovanja u zasebne organizacijske jedinice u KT i tijelima u sustavima upravljanja i kontrole te grupirani službenici/e koji rade na poslovima vrednovanja u iste</p>	<p>Kontinuirano</p>	<p>n/p</p>	<p>KT, UT</p>

	ustrojstvene jedinice			
3.3. Jačanje unutarnjih ustrojstvenih jedinica za područje vrednovanja	Održani sastanci MERS-a	Kontinuirano	n/p	KT
3.4. Poticanje umrežavanja i međuinstitucionalnog koordiniranja aktivnosti	Redovni kontakti/ sastanci sa profesionalnim organizacijama stručnjaka za vrednovanje i znanstvenom zajednicom radi razmjene iskustva i utvrđivanja standarda kvalitete vrednovanja	Prema potrebi	n/p	MERS, KT

DODATAK 2. Ostali dokumenti (metodološki priručnici, vodiči i slično) za financijsko razdoblje 2014.-2020.

- Guidance Document for Programming Period 2014-2020 Monitoring and Evaluation of European Cohesion Policy, European Regional Development Fund and Cohesion Fund²¹;
- Guidance Document for Programming Period 2014-2020 Monitoring and Evaluation of European Cohesion Policy, European Social Fund²²;
- Guidance Document on Evaluation Plans (Terms of Reference for impact evaluations, Guidance on Quality Management of External Evaluations)²³;
- Commission Staff Working Document – Elements for a Common Strategic Framework 2014 to 2020 – the European Regional Development Fund, the European Social Fund, the Cohesion Fund, the European Agricultural Fund for Rural Development and the European Maritime and Fisheries Fund²⁴;
- EVALSED The Resource for the evaluation of Socio-Economic Development: The Guide and the Sourcebook²⁵;
- Guidance document on Establishing and Implementing the evaluation plan of 2014-2020 RDPs²⁶;
- Working Paper Elements of strategic programming for the period 2014.-2020. Directorate General for agriculture and Rural Development²⁷;
- Fisheries and Aquaculture Monitoring and Evaluation (FAME) under the European Maritime and Fisheries Fund (EMFF) – EMFF Evaluation Working Paper²⁸
- Fisheries and Aquaculture Monitoring and Evaluation (FAME) under the European Maritime and Fisheries Fund (EMFF) – EMFF Evaluation Toolbox²⁹
- Drugi priručnici za financijsko razdoblje 2014.-2020. dostupni na:

Kohezijska politika:

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/evaluations/guidance/#1

Zajednička poljoprivredna politika:

https://ec.europa.eu/agriculture/evaluation/guidelines_en

²¹ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2014/working/wd_2014_en.pdf

²² https://www.portugal2020.pt/Portal2020/Media/Default/Docs/AVALIACAO/4-ESF_ME_Guidance_Jun2015.pdf

²³ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/guidance_for_impact_evaluation_102013.pdf;

²⁴ https://www.portugal2020.pt/Portal2020/Media/Default/Docs/AVALIACAO/Evaluation_plan_guidance_en%20Fev2015.pdf

²⁵ <https://www.google.hr/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=5&ved=0ahUKEwikldn7rJjWAhXMK5oKHYV8AKOQFghGMAQ&url=http%3A%2F%2Fec.europa.eu%2Fesf%2FblobServlet%3FdocId%3D386%26langId%3Den&usq=AFQjCNHPFRrFL02Sj8OLhk4D8y41MnFpyg>

²⁵ http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/evaluations-guidance-documents/2013/evalsed-the-resource-for-the-evaluation-of-socio-economic-development-evaluation-guide

²⁶ http://enrd.ec.europa.eu/enrd-static/app_templates/enrd_assets/pdf/evaluation/EP_Guidelines_Draft_March2014.pdf

²⁷ http://www.regione.sardegna.it/speciali/programmasvilupporurale/sites/default/files/allegati_upload/Elements%20of%20strategic%20programming%20for%20the%20period%202014-2020.pdf

²⁸ https://ec.europa.eu/fisheries/sites/fisheries/files/fame-working-paper-emff-evaluation_en.pdf

²⁹ https://ec.europa.eu/fisheries/sites/fisheries/files/fame-working-paper-emff-evaluation-toolbox_en.pdf

Zajednička ribarstvena politika:

https://ec.europa.eu/fisheries/cfp/emff/legislation_en

- Better regulation: https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/better-regulation-why-and-how_en#documents .

BIBLIOGRAFIJA

- Evaluacijska strategija za europske strukturne instrumente, ožujak 2012.
- Evaluacijski plan Operativnog program Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.
- Plan vrednovanja Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.
- Program ruralnog razvoja RH 2014.-2020., Evaluacijski plan
- Operativni program za pomorstvo i ribarstvo, Evaluacijski plan
- Provedbena uredba Komisije (EU) br. 834/2014 od 22. srpnja 2014. o utvrđivanju pravila za primjenu zajedničkog okvira za nadzor i evaluaciju zajedničke poljoprivredne politike (SL L 230, 1.8.2014.)
- Smjernice za planove vrednovanja,
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2014/working/evaluation_plan_guidance_en.pdf
- Smjernice o praćenju i vrednovanju, Kohezijski fond, Europski fond za regionalni razvoj – koncepti i preporuke,
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2014/working/wd_2014_en.pdf
- Uredba (EU) br. 508/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EZ) br. 2328/2003, (EZ) br. 861/2006, (EZ) br. 1198/2006, (EZ) br. 791/2007 i Uredbe (EU) br. 1255/2011 Europskog parlamenta i Vijeća
- Uredba (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 od 11. srpnja 2006. (SL L 347, 20.12.2013.)
- Uredba (EU) br. 1304/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o Europskom socijalnom fondu i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1081/2006
- Uredba (EU) br. 1305/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o potpori ruralnom razvoju iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005 (SL L 347, 20.12.2013., str. 487)
- Uredba (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o financiranju, upravljanju i nadzoru zajedničke poljoprivredne politike i o stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 352/78, (EZ) br. 165/94, (EZ) br. 2799/98, (EZ) br. 814/2000, (EZ) br. 1290/2005 i (EZ) 485/2008
- Zakon o uspostavi institucionalnog okvira za provedbu europskih strukturnih i investicijskih fondova u Republici Hrvatskoj u financijskom razdoblju 2014. – 2020. (Narodne novine, br. 92/2014)